

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Giridde şiddetli muharebeler devam ediyor

Kahire 26 (A.A.) — Orta Şark İngiliz tebliği: Giridde: Kandiye ve Resmoda vaziyette hiç bir değişiklik yoktur. Maleme muntakasında Almanlar havadan nakledilen muazzam takviyelerin gelmesi üzerine şiddetli bir hava bombardımanının himayesi altında Hanyanın garbindeki kitalarına karşı şiddetli bir taarruzda bulunmuşlardır. Düşman ağır zayıflara uğramış olmakla beraber mevzilerimize girmişler. Yeni Zelanda kuvvetleri mukabil taarruza geçmişlerdir. Şiddetli bir muharebe devam etmektedir.

Libyada: Tobrukta kaydedilecek mühim bir şey yoktur. Sollum muntakasında şiddetli devriye hareketleri devam etmektedir. Bu muntakada topumuz faaliyette bulunmuştur.

Habeşisanda: Alman esirler bir kaç bin kişiye varmıştır. Aralarında iki de general vardır. Bu muntaka muharebeleri neticesinde dört İtalyan tümeni ortadan kalkmış bulunmaktadırlar. Lakenti muntakasında İngiliz subayların kumandasındaki vatanperverler şimdi Hilbinin garp kenarında mevzi almış olan İtalyanlara taarruz etmektedir.

İrakta: Saluce ve Basrada sükunet vardır.

Alman tebliği

Berlin 26 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği: Girid muharebesinde Alman hava kuvvetleri Akdeniz İngiliz filosuna karşı fevkalade muvaffakiyetler elde etmişlerdir. Alman hava kuvvetleri 20 mayıstanberi düşmanın 7 harp veya hava dahi kruvazörünü, 8 destroyeri, bir denizaltısını ve 5 hücum botunu batırmışlardır. Başkaca, tam bir bomba isabetiyle bir saffiharp gemisi ve müteaddid kruvazör ve destroyer ciddi hasara uğratılmıştır.

İtalyan deniz ve hava kuvvetleri aynı müddet içinde 4 düşman kruvazörünü batırmışlar ve diğer müteaddid cüzutamları hasara uğratmışlardır. Bu suretle Şarki Akdenizdeki İngiliz hakimiyeti, mihver mütefekillerinin deniz ve hava kuvvetleri arasındaki mükemmel işbirliği ile mühim bir darbe vermiştir.

Girid adasında da, burada harbe tutuşmuş olan teşekkülleri ve bilhassa kara ve hava kuvvetlerinin savası, muvaffakiyetle tetevvüce devam etmiş ve mütemadiyen takviyeler gönderilmektedir.

Girid adasında yapılmakta olan kara muharebelerinde Alman hava kuvvetleri dün de muvaffakiyetli taarruzlarda bulunmuşlar, İngiliz üslerini ve mühimmat depolarını ateşe vermişlerdir.

İki büyük ticaret gemisini imha etmeye muvaffak olmuşlar ve cereyan eden hava muharebelerinde İngilizlerin üç savaş ve üç av tayyaresini düşürmüşlerdir. Diğer üç düşman tayyaresi de yerde tahrip edilmiştir. Malta adasında Alman av tayyaresini tahrip etmişler ve diğer altı releri yerde bulunan dört av tayyaresini de ciddi hasara uğratmışlardır.

Şimali Afrika, Tobruk önünde hafif topçu faaliyeti olmuştur.

İngiltere etrafındaki denizlerde, savaş tayyareleri ceman 2000 tonluk iki vapuru batırmışlar ve diğer iki vapuru da ciddi hasara uğratmışlardır.

Alman av tayyarelerinin cenubi İngiltere sahiline hücumlarında ve düşmanın gündüzden işgal altındaki memleketlere ve Alman konya karşı teşebbüs ettiği akın esnasında vuku bulan hava muharebelerinde İngilizlerin üç av tayyaresi ile savaş tayyaresi düşürülmüştür. Bundan başka bir karakol gemisi de İngiliz savaş tayyaresi ve bahriye dahi batırları da diğer iki savaş tayyaresini düşürmüşlerdir.

Ne gündüz, ne de gece düşman Alman toprakları üzerinde uğramıştır.

İtalyan tebliği

Roma 26 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 355 numaralı tebliği: Şimali Afrika da Tobruk cephesinde bir keşif hareketi esnasında otomatik ve tank dahi silâhları ihtinam olunmuştur. İtalyan ve Alman tayyareleri Tobruk limanında bulunan düşman gemilerini pike usulü ile bombardıman etmişlerdir. Ceman 11 bin ton hacminde dört vapur batırılmıştır. Bir kruvazöre de isabet vuku buharak ağır surette hasara uğramıştır. İtalyan hava teşekkülleri Girid adasının askeri hedeflerini mükerreren bombardıman etmişler ve mitralyöz ateşine tutmuşlardır.

Şarki Afrika da Gala ve Sidamo muntakalarında kitalarımız Omo nehrinin sol sahilinde muvaffakiyetle muharebeler yapmışlardır.

Kandiye'nin bombardımanı

Şehir, dumanı tüten harabe yığını halini almış

Londra 26 (A.A.) — Reuter'in Kahiredeki hususi muhabiri bildiriyor: Alman tayyarelerinin cumartesi günü kitlevi bombardımanı, Girid'in esas şehri olan Kandiye'yi duman tüten bir harabe yığını haline getirmiş ve vaktiyle bir Venedik edebiyat merkezi olan Resmoyu da harap etmiştir. Bütün adayı sandıkları gibi süratle alamadıklarından hiddetlenen Almanların bu kızgınlıklarını, sistematik bir surette ikametgâhları yıkarak sivil halktan çıkarmaya kalktıkları aşikârdır.

Bombardıman, Almanların Kandiye ve Resmo'daki mevzilerini tutamıyacaklarının anlaşılmasından biraz sonra başlamış ve buralarda İngiliz kitalarının bulunuşu, geniş mikiyasta tahripler yapmak için Almanlara bahane teşkil etmiştir.

Hava akını

İngilizler iki Alman nakliye gemisi batırdılar

Londra 26 (A.A.) — İngiliz hava nezaretinin tebliği: Dün gündüzün bombardıman teşkilâtına mensup İngiliz tayyareleri, Hollanda, Almanya ve Danimarka sahilleri açıklarında düşman gemilerini aratmağa devam etmişlerdir.

Çok geniş bir saha üzerinde yapılan bu hareketler esnasında iki kafilye ve başkaca gemilere taarruzlarda bulunulmuştur. Altı bin tonluk bir geminin parçaları bombaların atılmasını müteakip havaya uçmuştur. 4 bin tonluk diğer bir gemiyi taarruzun sonuna doğru vuran kaplamıştır. Diğer birçok vapurun da hasara uğradığı zannedilmektedir. Fakat neticilerin müşahedesine imkân olmamıştır.

Bu hareketlerden 4 tayyaremiz dönmemiştir.

Sovyetlerin Sofya sefiri Moskovadan döndü

Sofya 26 (A.A.) — Stefani ajanından: Rusyanın Sofya sefiri olup 12 Mayısta Moskova'ya gitmiş olan B. Lauricev, buraya dönmüştür.

Hood zırhlısı

İngilizler, iyi haberleri olduğu gibi kötülerini de karşılamasını bilir

New-York 26 (A.A.) — New-York Herald Tribune gazetesi şunları yazıyor: Hood'un ziyai ne kadar acı bir hâdise olursa olsun, İngiliz amirallik dairesinin bunu gizlemeğe teşebbüs etmemesi düşünülecek bir şeydir. Amirallik Hood'un kaybolmasından mütevellit teessürü azaltmak için bir muvaffakiyet elde edilmesini beklemeye bile lüzum görmemiştir. Hatta İngiliz amirallik daha ileri giderek bu kaybı ilân etmek için muharebenin bitmesini de beklememiştir. Amirallik dairesi fena haberi derhal bildirmiştir, çünkü bu daire bir milletin emrinde çalışan bir makamdır. Bu milletin iyi haberleri olduğu gibi kötü haberleri de karşılamasını bilen bir millettir.

Sydney 26 (A.A.) — Bahriye nazırı B. Hughes şu beyanatta bulunmuştur: Hood muharebe kruvazörünün ziyai, yine harbin başındaki kadar büyük açık deniz gemilerine malik olan İngiltere'nin denizlerdeki hakimiyetini tehlikeye koymamaktadır.

Yeni Zelandalıların Yunanistan muharebesindeki kaybı

Wellington 26 (A.A.) — Kahirede bulunan yeni Zelanda başvekilinden gelen bir telgrafta istinaden Başvekil vekili B. Ash yeni Zelanda'nın Yunanistan muharebesindeki asker kaybının 2.200 kişi olduğunu söylemiştir. Bunlar Mısırda veya Giridde bulunmadıkları cihetle, ve itimada değer menbalardan gelen haberlere göre, ekseriyetle esir düşmüşlerdir.

Akdenizdeki İngiliz donanması

Harekât sahasının daralması İngilterede endişe uyandırıyor

Gazeteler donanmanın Girid etrafında harekâta devam edip edemeyeceğini soruyorlar

Londra 26 (A.A.) — Londra gazeteleri Giriddeki muharebeler münasebetile Akdeniz vaziyetinden bahsediyorlar. Gazetelere göre şimdi başlıca mesele Alman denizaltıları ile tayyarelerinin ve mayınlarının teşkil ettiği daimî tehde rağmen İngiliz donanmasının Girid etrafında harekâta devam edip edemeyeceğidir. News Chronicle gazetesi vaziyeti şöyle hülasa ediyor:

«Ya nazi hava taarruzu kınacak yahut ehemmiyetli bir hava yardımından mahrum donanmamızın mahdut bir sahada karakol gezmesinin pahalya mal olacağı neticesine varacağız. Bu, filonun nisbeten dar bir denizde hava kuvvetlerine mukavemet edip edemeyeceği meselesini ortaya koymaktadır.

Atlantikte donanmamızın üstünlüğü inkâr edilemez. Fakat Akdenizde, bilhassa sahillerinin büyük bir kısmı şimdiden düşman elinde bulunan Akdenizde vaziyet aynı değildir.»

Times gazetesi, bu noktayı tebarüz ettirdikten sonra şöyle diyor:

«Akdeniz donanması, şimdiki kadar ağır vazifesini bu denizin her iki münhasında da dikkate değer bir muvaffakiyetle yapmış ve karşıpışığı her yerde düşmana kendi uğradığından fazla zayıfla vermemiştir. Fakat harekât sahasının yeniden daralmak tehlikesine maruz bulunduğu bir zamanda donanmanın vaziyeti biraz endişe doğurmaktadır.

Girid'in ziyai, harekât sahasını ciddi surette daraltacaktır. Düşman Girid'i ele geçirmeye muvaffak olursa Suriye tarihile Irak'ta beliren Alman tehlikesi hiç şüphesiz büyümüş olacaktır. Irak'taki Alman tehdidi, Girid'e karşı yapılan harekâta benzer hareketler Kıbrıs'a karşı da muvaffakiyetle yapılsın veya yapılsın, artmış olacaktır.»

Albay Collet'nin beyanâtı

Suriye ve Filistine niçin geçtiğini anlatıyor

Kahire 26 (A.A.) — Geçen hafta, general de Gaulle kuvvetlerine iltihak etmek üzere kumandası altındaki Çerkes lejyonu ile birlikte Suriyeden Filistine geçen albay Collet, Daily Telegraph gazetesinin muhabiri B. Arthur Merton'la yaptığı bir konuşma esnasında şu beyanatta bulunmuştur:

«Suriyedeki kuvvetlerin eski başkumandanı general Mittelhauser ilk beyanatını yaptığı zaman, her kim tecavüz ederse etsin kendisinin ve arkadaşlarının Suriyeyi müdafaayı vazife edindiklerini ve dövüşmeye devam edeceğini söylemişti. Bu arkadaşlar, Alman tayyarelerinin Irak'a giderken Suriye tayyare meydanlarına indiklerini gördükten ve general Dent'in yalan izahlarını işittikten sonra artık, harekete geçmek zamanının geldiğini hissetmişlerdir. Fransanın hürriyete tekrar kavuşmak ümidini ancak İngiliz zaferine bağlayabileceğine kani bulunan bu arkadaşlar, cereyan eden hâdiseleri kabul ettikleri takdirde İngilterenin hezimetini işin yapılan hareketlere cürüm ortaklığı etmiş olacağını ve bunun Fransaya karşı bir ihanet teşkil edeceğini anlamışlar ve Suriye tayyare meydanlarını İngilizler tarafından bombardımanını haklı bulmuşlardır.»

Albay Collet maiyetindekilere kendisi ile birlikte Filistine gelmelerini albayın tasavvurunu anlatan Fransız subayları, yerli erbaşlar ve süvariler onunla birlikte bududu geçmişlerdir.

Almanlar Girid'e hafif top naklettiler

Plânörler hariç 250 den fazla Alman tayyaresi tahrip edildi

Alman paraşütçülerinin tükenmeye başladığına dair alâmetler varmış

Kahire 26 (A.A.) — Hanyadan bugün öğleden sonra az değişmiş olan Girid vaziyeti hakkında alman en son haberlere göre bombardıman üç saat geçmiştir. Almanların paraşütçü kitalarının tükenmeye başladığına dair alâmetler vardır.

Londra 26 (A.A.) — Times'in Kahire muhabiri Girid harekâtı hakkında meraklı tafsilat vermektedir. Muhabir şunları yazıyor:

«Giridde, plânörler hesaba katılmaksızın 250 den fazla Alman tayyaresi tahrip edilmiştir. Almanlar büyük fedakârlıklı göze almışa benzeyen ve muharebe meydanına sayısız asker, malmze, gemi ve tayyare atıyorlar. Yunkers tayyareleri hafif toplar nakletmeye muvaffak olmuşlarsa da ağır teçhizat getirememişlerdir. Bu ağır malmzenin şimdi denizin dibinde bulunan veya darımadâlık kaçmağa mecbur olan vapurlarda olduğu anlaşılmalıdır. Almanlar, son zamanlarda işgal ettikleri Milos adasında Girid'e karşı üs olarak kullanılmak üzere, rekor teşkil edecek kadar kısa bir zaman zarfında bir tayyare meydanı vucude getirmişlerdir.»

Fransanın Hayfa, Yafa, Kudüs konsoloslukları kapanıyor

Kudüs 26 (A.A.) — Fransanın Hayfa ve Yafa konsoloslukları ile Kudüs baş konsolosluğu kapılarını kapamak emrini almışlardır. Konsoloslara en kısa bir zamanda memleketi terkedeceklerdir.

Porsuk üzerinde kayık yarışları

Eskişehir 26 (A.A.) — Dün Porsuk üzerinde kayık yarışları yapılmış ve 70 sporcu bu yarışa girmiştir. Yarışta Gençlik klübünden Sabri Dillimli birinci, Tayyarespor'dan Nebil İkinci gelmiş ve hediyeyle verilmiştir. Bayanlardan Şükran Teksu da ikinci grup birincisi olmuştur.

Sovyet donanması

Pravda gazetesi bir makale neşretti

Moskova 26 (A.A.) — Pravda gazetesi başmakalesini Sovyet donanmasına tahsis etmekte ve Sovyet hükümetinin deniz kuvvetlerine hususi bir itina gösterdiğini kaydederek Sovyetler Birliğinin büyük bir bahri devlet olduğunu tebarüz ettirmektedir.

Aynı gazete, halk komiserleri heyetinin, donanmanın yüksek kumanda heyeti arasında yapılan terfilerle mütedair olarak aldığı kararın, hükümetin Sovyetler Birliği deniz hudutlarının müdafaasına attığı ehemmiyeti gösterdiğini ilâve etmektedir.

Esir edilen İtalyan generalleri

Nairobi 26 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre 22 Mayısta İtalyanlardan alınan esirler arasında 22 nci İtalyan tümeni kumandanı general Liberati ve 101 inci alaya kumanda eden general Baccari vardır.

Desse ile Gondar arasında Magdala muntakasında İngiliz subaylarının kumandası altında hareket eden Habeş vatanperverleri 22 mayısta 800 İtalyan esir etmişlerdir.

Bursa yardım sevenler cemiyetinin içtimalı

Bursa 26 (A.A.) — Yardımsevenler Cemiyetinin Bursa şubesi dün Halkevinde bayanlarımızın, parti ve halkevi mensuplarımızın iştirakile açılmış ve Halkevi reisinin nutkunu takiben bayan Mukbile Koralı'nın başkanlığında teşekkül eden idare heyeti derhal faaliyete başlamıştır. Yine bu toplantı vesilesile hasta bakıcılık kursunu bitirmiş olan bayanların da diplomaları tevzi edilmiştir.

Gümüşanede bir kaza

Bir kamyonet dereye yuvarlandı, 3 kişi boğuldu

Gümüşane 26 (A.A.) — Dün Gümüşane - Torul arasında feci bir otomobil kazası olmuştur. Gümüşane'den Trabzon'a gelmekte olan şoför Zihni idaresindeki kamyonet Torul'a iki kilometre mesafede bulunan virajdan geçerken onu takip eden şoför Ahmed idaresindeki kamyonet yol istemiştir. Zihni kamyonetini sağ tarafa alırken İngilizlerin Trabzon konsolos ve baş kâtabının hâmil bulundugu otomobille anırsız karşılaşmış ve Zihni'nin kamyoneti hafife konsolosun otomobiline çarpmıştır. Bu yüzden konsolosun binek otomobili yerinden kaymış geçmek üzere süratini arttıran Ahmed'in kamyoneti hall olmuştur. Bunun neticesi mûsademen kurtarmak üzere direksiyonu sola kıran Ahmed'in kamyonu Harşit dereğine yuvarlanmış şoför dahil olmak üzere yolculardan üç kişi boğularak ölmüştür. Müsademenin hafife yaralı bulunmalarına rağmen konsolos ve kâtabi süratle dereye atılarak boğulması muhtemel diğer yolcuları kurtarmışlardır.

Vali ve adliye erkânı derhal hadise yerine gitmişlerdir. Adli tahkikat devam ediyor.

Irak nazırları

Bir çokları aileleriyle birlikte Irak'ı terkettiler

Londra 26 (A.A.) — Reuter: Rasid Ali hükümeti nazırlarının ve ailesinin yaptıkları seyahatlere dair Londraya gelen haberler, Rasid Alinin İngiltere ile harbin neticesini gittikçe şüpheli gördüğü ve henüz vaktinden dağılmak ve kaçmak için terbitat alındığını akla getirmektedir.

Londra salâhiyetkar mahfillerine göre, bir çok nazırlar aileleriyle birlikte Irakı terk etmişlerdir. Almanlardan hakiki bir yardım görmük ümidi kaybolmuştur. Rasid Ali taraftarları teşebbüslerinin Arap âleminde, hatta bizzat Irakta tasvib edilmediğinin hergün yeni bir delilini görüyorlar. Londrada bu hâdiselerden alalelele neticeler çıkılmamakla beraber Rasid Alinin Alman telkini ile mülâhazasızca başladığı felâketli hareketin yıkılmak üzere bulunduğuna hükmetmek lâzımgelir.

Malûm olduğu üzere ânip Abdülilâh Irak topraklarındadır ve zamanı geldiği vakit bir hükümet kurmak üzere tedbirler almaktadır.

B. Churchill'in mesajı

«Hakkın ve hürriyetin nihai zaferini muhakkak gerçekleştireceğiz»

Londra 26 (A.A.) — Başvekil B. Churchill, ilk asker toplama haftası münasebetile Terre Neuve'e gönderdiği bir mesajda demiştir ki: Zulme galebe çalmak ve medeniyetimizi tehdit eden tehlikeyi izale etmek işi hepimizden azami gayreti icabettirmektedir.

B. Churchill Terre Neuve'e iyi temennilerini bildirdikten ve gayretlerini bir kat daha arttırdığından dolayı memnuniyetini beyan ettikten sonra şunu ilâve etmiştir:

Madem ki böyle bir zihniyetle hareket ediyoruz, kazanmağı bütün mevcudiyetimizle azmetmiş bulunuyoruz hakkın ve hürriyetin nihai zaferini muhakkak gerçekleştireceğiz.

Filistindeki Fransız konsolosluk memurları

Londra 26 (A.A.) — Reuter ajansının bu akşam salâhiyetli Londra mahfillerinden öğrendiğine göre Filistindeki Fransız konsolosluk memurlarına en çok 28 mayısta hareketleri tebliğ edilmiştir. Bu tedbirin Suriyedeki Britanya konsolosluk memurlarına aynı tarihte hareketleri hakkında yapılan tebligata mukabelebilmiş olmak üzere alındığı bildirilmektedir.

Suriyedeki İngiliz konsolosu Beyruttan ayrıldı

Londra 26 (A.A.) — Haber alındığına göre Suriyedeki İngiliz başkonsolosu Beyruttan ayrılmıştır. Diğer bütün İngiliz konsolosluk memurları da iki üç güne kadar hareket edeceklerdir.

Amerika şimdilik daha ileri gitmiyor

Son deniz muharebesinin mühim tesir yapacağı anlaşıyor

Vaşington 26 (A.A.) — Hood muharebe kruvazörünün ziyai, İngiltereye yapılacak bahri yardımın artırılması meselesi etrafındaki münakaşalar üzerinde büyük bir rol oynayacak gibi görünür.

Müstakil âyandan B. Noris gazetecilere beyanatta bulunarak Amerikanın kafilere refakat vazifesini görmek üzere Kanada veya İngiliz donanmasına derhal ehemmiyetli miktarda harp gemileri devretmesi lâzım geldiğini söylemiştir. Son deniz muharebesi, B. Roosevelt'in salı gününü irad edeceği nutukta, Amerikan harp gemileri ile kafileleri kimaye ettirmek veyahah İngiltereye yeniden harp gemisi temin edecek tedbirler almak şıklarından birini tercih etmesini tesirle yarayacaktır.

Kongre liderlerinden bir çoğu, hususi mülâkemelerde, B. Roosevelt'in harici siyaseti umumi hatlarla izah etmek niyetinde olduğunu ve harbe daha faal bir şekilde iştirak hususunda şimdiki yeni fikirler ileri sürmeyeceğini beyan etmektedir.

Birleşik Amerika devletleri hükümeti, Groenland'la bu muntakayı ihata eden suları garb yarım küresine dahil telâkki ettiği cihetle Amerikan milleti deniz muharebesinin hangi noktada cereyan edeceğini sarih olarak öğrenmek hususunda merak etmektedir. Bu bakımdan Berlinin mezkûr muharebeyi İslanda adası etrafındaki sularla cereyan etmiş gibi göstermesi maifadardır. İngiliz amirallik ise muharebenin Groenland açıklarında ceseyan ettiğini bildirmiştir.

Bir Amerika gazetesinin istedikleri

Newyork 26 (A.A.) — Amerikan durumu hakkında mütalea yürüten New Republic diyor ki: Amerika hiç de işle şunları yapmalıdır:

1 — Yalnız harbin devamı müddetine işgal altında bulundurulacağını resmen vaadederek ve İngiltere ile birlikte hareket ederek Dakari zaptetmek üzere yapılacak sefere iştirak etmek.

2 — Mihver taraftarı olan Vichy hükümetine ait olarak garp nisif küresinde bulunan bütün adaları zaptetmek.

3 — Müdafa için lüzumlu görülen diğer bütün Atlantik topraklarını himaye etmek üzere işgal etmek.

4 — Mihverin Amerikadaki bütün kıymetlerine vaz'iyet etmek.

5 — Bütün mihver memleketleri ile diplomatik münasebetleri keserek bunların casus ve propagandacılarından kurtulmak.

6 — Amerikan donanmasını, İngiltereye gönderilen harp malmzesine vesair maddeleri nakleden vapurların himayesinde kullanmak.

7 — Bitaraf kalacaklarını ümid ettiğimiz memleketlere yardım etmek gibi gülünç ve neticesiz siyasete nihayet vererek bu plânı yalnız mihvere hasım olduklarını isbat eden memleketlere tahsis etmek.

8 — Şüpheli bitaraflara yardım siyasetinden büyük nisbette mesul olan Faşist taraftarı ve yahudi aleyhtarı bütün memurları nezaretlerden çıkarmak.

9 — Dünyaya yayılan Faşist propagandasında mukabil bir propaganda ile gedik açmak ve demokrasiler hakkında herkesi tenvir ederek Naziler tarafından yayılan yalanları temizlemek.

Ne demeli?

Galata sokaklarını gezerken tabelalara bakınız. Kiminin üstünde «Saadet Hanı», kiminin üstünde «Servet Hanı». Sanki iki muhtelif lisanın kaideleri hüküm sürüyor!

Nasıl «İstiklâl cadde», Taksim meydanı, «Fincancılar yolu», «Üçler apartmanı», «Su terazi sokak» ilh denemezse, tıpkı onun gibi

«Saadet Hanı» dememeli; «Saadet Hanı» demeli!

AKŞAMDAN AKŞAMA

Ruh hamlesi

Girid muharebesinin tafsilatını öğreniyoruz:

«Hava trenleri» usulü geniş ölçüde tatbik ediliyor.

Yani en önde büyük bir tayyare, lokomotif halinde gidiyor. Arkada, uçurtmanın kuyruğu kabilinden, plânörler vagon gibi takılmışlar. Her birinde yirmi mücehhez asker. Hedefe yaklaşıncaya, katarlardan ayrılıyorlar. Aşağı doğru bir süzülüş. Kimi muharip de parasütle atılıyor!

Diğer cihetten, müstakbel harp stratosfere (hava tabakasının üstüne) intikal edecekmiş diye okuyoruz.

Keza: Kırk yedi yaşında bir siyasi, kendini, ömründe ilk defa olarak, fezalardan aşağı atabilmek azmini gösterebiliyor.

Ve akıllarla fikirler, bri hava üstünde tekerlek döndürmek lüzumunu hissetmeksiz sinik ve kuş gibi uçabilen ve konabilen tayyareleri bulmakta.

Ben, kendi hesabıma, korkundayım. Merdiven ve yokuş çıkışının temposu değişti. Kırk yedilik devlet recülünün kendini boşluklara bırakabilmek iradesine hem hayret ettim, hem gıpta. Ömründe milyonerleri, milyarderleri, don Juan'ları kıskanmamışım. Bu zatın cemiyyet ve tabiatle pençeslemek kudretine hayran oluyordum. «Ne insanlar var! Ben onun yanında neyim?» itibahını bir türlü dimağımın silmiyorum. Bunun silinmemesi de belki hakkımda hayırlı olur. Zira kamçılayıcı, itibahı halis edici bir tehassüs...

Biz yaştakiler bu vaziyetler müvacehesinde böyle duygulara kapılınca, çocuklarımız ve gençlerimiz, «hava trenleri», «stratosfer çıkışları» ve «parasütlerle pıtrak gibi dökülüşler» karşısında neler, ne sarımsızlanmalar duymaz acaba?... Bunda da haklıdır... ve tehassüsleri «yükseletici bir his» tir.

Kaç kereler rasladım: Okuyup yazmayı öğrenmemiş bir esnaf delikanlısı; yahut, ecnebi dil bilmiyen bir münevver; yahut, dans öğrenmemiş bir genç bayan... İş başa düşüp de bu sahalarla marifet göstermeleri gerekince ne mahcup olurlar ne mahcup!... Bundan sonraki hayat seriatinde de, — gözümlerim görmüş gibi biliyorum — motor ve kanada taalluk eden hünerleri Girid müstahzırları meharetiyle bilmiyenlerden... geç!

Havalanamıyan, yerin dibine göcecek...

Genç okuyucularımın kışları derhal çatalcağı, farkındayım:

— Muayyen kadrolar var; Türküşunda falan, aramızdan bazıları yetişiyor işte... Fakat senin iddian, her gencin dans bilir gibi, okuma yazma bilir gibi bunları öğrenmesi!

Cevaben:

— Yahut yolunda bulunması... Bu hevesi kalbine yaşıması... diyeceğim.

***

Bir vakitler söyle düşünüyordum:

— Avrupadan asırlarca geri kaldık. Ona yetişmemiz için bin fırın ekmek lazımdır. Fakat biz tek adım ileri atarsak, onlar üç atacakları için, nafile! Hizalarına bir türlü ulaşamayacağız!

Bu fikrin sakatlığı sonradan anlaşıldı. Zira, garphılar, meselâ teni, ratta ampile varmak için mesale, kandil, mum, havagazı, elektrik, sahafaları aşmışlar. Şimdi bir köye tenvirat vermek icap edince, bütün bu merhaleleri geçiriyoruz. Kandil, mum, havagazı sahafalarına ihtiyaç yoktur. Doğrudan doğruya elektrik! Onun gibi, iktisad işlerimizin başında bulunan bir müteahhas dostun, şunu söylüyordu:

— Bu gidile tekâmül edersek, su, su, su sahalarda su, su, su şubelerimiz birkaç seneye kadar işba halini bulacaktır.

Düşünün ki, cümhuriyet rejiminin biçiminde o subelerde henüz

Gönüllü hastabakıcılar

Açılacak kurslar için hazırlıklar devam ediyor

Yardımcıseverler cemiyeti faal kolu dün Eminönü Halkevinde toplanarak gönüllü hastabakıcı kayıd ve kabul işleriyle meşgul olmuştur. Kaza ve mahallelerden gönüllü hastabakıcı olmağa talip olanların isimleri tesbit edilerek kurslar açılacaktır. Polis teşkilatı vasıtasıyla kadınlara beyannameler dağıtılacaktır. Gönüllü hastabakıcı olmak isteyenler bu beyannameleri doldurarak yine polise verecekler.

Gönüllü hastabakıcı olacakların sayısı tesbit edildikten sonra kaç kurs açılacağı anlaşılmıştır.

Tip fakültesinin son sınıf kız talebelerine, gönüllü hastabakıcı kurslarında muallimlik etmek üzere açılan kursa sona ermiştir. İmtihan evrakı bugün tedkik edilerek muvaffak olanların isimleri belli olacaktır.

Tip fakültesinin diğer sınıf kız talebelerine mahsus kurs da dün den itibaren açılmıştır. Bu kurs 6 haziran-da sona erecek, kursta muvaffak olanlara gönüllü hastabakıcı bayanlara ders vermek üzere ehliyetname dağıtılacaktır.

Tip fakültesi bayan talebelerine gönderilen dersler, harp cerrahisi, salvin hastalıkları, çocuk bakımı, sarğı işi, zehirli gazlar, pasif koruma müdafa dersleridir. Talebeler her gün saat 9 ile 13 arasında devamlı olarak kursta hazır bulunacaktır.

Çubuklu parkı

Belediye tarafından bu sene halka açılacak

Çubukludaki Hıdiv köşkünün Belediye tarafından satın alındığı malumdur. Belediye köşkün bahçesini halka açmağa karar vererek hazırlıklara başlamıştır. Geçen sene ada çamlarında yangın çıkınca buradaki ağaçlardan da korkulmuş, kuru açılmıştı. Belediye kurda, yangına karşı icab eden tedbirleri almakta olduğundan bu sene korunum açılmasına karar verilmiştir. Kuru dağlı yollarının inşası yakında bitecektir. Yollara halkın oturup istirahat edebilmesi için kanapeler konacaktır.

Şaka yaparken arkadaşını yaraladı

Tahtakalede Silâhtarğa hanımında 4 numaralı odada oturan Mehmet Kuloğlu ile arkadaşı Kâzım, dün akşam üzeri şakalaşırken bir aralık Kâzım bıçağını çıkarmış ve bu şaka arasında bıçak Mehmet Kuloğullunun arkasına saplamıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış. Kâzım hakkında da takibata başlanmıştır.

İlk adım dahi atılmamıştı.

Söylemek istediğimiz şudur: Tek-niğe taalluk eden eksik geldiği tamamlamak o derece ehemmiyeti haiz değil. Asıl mühimmi, insan kadrosu. Fakat ondan da mühim, insan zihniyetindeki değişme.

Bu değişme, bizde meydana gelmiştir. Şarklıktan gaphılığa, kubilay vustailikten yirminci asırlılığa, «Adam sen de! Biz ıslah olamayız!» cılıktan «En yüksek, en kabiliyetli milletiz!» zihniyetine istihale etti. Böyle düşünün her gençliğin, artık, «Hava trenleri» ni, «Parasütçü yağmuru» nu, «Herkes uçabiliyor» prensibini sadece istemesi kâfidir.

Sırf bu ruhî hamle bizi gayeye ulaştırır.

Vâ - Nâ)

Satye binası davası

Dün vukuf ehli raporu okundu

Binanın satın alındığı tarihte kıymeti 245 bin lira olduğu, devlet hazinesinin bu alımda zarar etmediği bildiriliyor

Denizbank tarafından satın alınan Tophanedeki Satye binası münasebetle birinci ağırceza mahkemesi tarafından Denizbank erkânı hakkında verilen karar temyiz mahkemesi umumî heyeti tarafından bozulmuştu. Birinci ağırceza mahkemesi temyizden bir ehli vukuf teşkilî ile binaya kıymet takdir edilmesine karar vermişti.

Beş kişiden mürekkep olan ehli vukuf tedkiklerini bitirmiş ve raporunu vermiştir. Dün mahkeme ehli vukufun verdiği rapor okunmuştur. Raporda binanın, Denizbank tarafından satın alın-

dığı tarihte hakiki kıymetinin (245,900) lira olduğu beyan ediliyordu. Bu suretle devlet hazinesinin bu alım satımda zarar etmediği meydana çıkmıştır.

Gerek iddia makamı, gerek alâkadarlar rapora her hangi bir itirazları olmadığını söylemişlerdir.

Tarafeyin, diğer noktalar hakkında tevsi tahkikat talebinde bulunmadıkları için mahkeme iddianamesini hazırlamak üzere dosyanın müddeumumiliğe verilmesine ve davanın 12 haziran perşembe gününe tâlikine karar vermiştir.

Tramvay malzemesi

Romanyaya sipariş edilen 800 bandaj yakında İstanbula gelecek

Elektrik, tramvay, tünel işletmesi umum müdürlüğüne hariçten malzeme tedariki için temalar yapıldığını yazmıştı. Romanyaya yapılan siparişler, tünelin ihtiyacı olan kayış ve muhtelif işler etrafında elektrik, tramvay ve tünel işletmesi umum müdürü B. Mustafa Hulki Erem bir muharirimize şunları söylemiştir:

— Romanyaya sipariş edilen 800 bandaj önümüzdeki ayın 5 inde Köstence limanında teslim alınacaktır. Bu bandajlar şimdilik bütün ihtiyacı karşılayacak vaziyettedir. Bandajsızlık yüzünden depolara çekilmiş olan arabalar bu bandajlar geldikten sonra derhal sefere çıkarılacaktır.

Tünel kayışı için Amerikaya yapılan siparişe müsbet cevap gelmiştir. Bir Amerikan firması 5 temmuza kadar tünel kayışı hazırlayacağını bildirmiştir.

Tramvay hattında yaz tarifesinin tatbikine başlandı. Bu ta-

rife ile seferlerin arası sıklaştırılmıştır. Yeni tarifeyle göre Fatih, Harbiye hattında 8 ve 9, Şişli, Tünel hattında 4 ve 5, Harbiye, Aksaray hattında 10 ve 11, Maçka, Tünel hattında 14, Maçka, Beyazıt hattında 8, Maçka, Eminönü hattında 10, Şişli, Sirkeci hattında 15, Eminönü, Mecidiyeköyü hattında 15, Taksim, Fatih hattında 20, Kurtuluş, Beyazıt hattında 10, Kurtuluş, Eminönü hattında 10, Bebek, Eminönü hattında 10, Ortaköy, Aksaray hattında 12, Beşiktaş, Fatih hattında 11, Topkapı, Sirkeci hattında 9, Yedikule, Sirkeci hattında 8, Edirnekapi, Sirkeci hattında 8 dakikada bir sefer konmuştur.

Aktarma ve tek bilek şeklinin tatbikinden sonra istatistikler de hazırlanmıştır. Yeni şekilden idarenin zararına olan bir netice alınamamıştır. Kartlara karşı rağbet artmaktadır. Tek bilek ve kart şekli yakından tedkik edilmektedir.

Temizlik kadrosuna 250 amele alınacak

Temizlik amelesine her ay verilen ücret 15 liradan 20 liraya çıkarılmıştır. Tramvay caddelerinde çalışan ameleye ayrıca sabah kahvaltısı ve akşam yemeği verilecektir. Temizlik amelesi kadrosuna yeniden 250 amele alınması kararlaştırılmıştır.

Evli olduğu halde kendini bekâr göstermiş

Viktorya isminde bir kadın, pasaport almak üzere polise verdiği beyannamede evli olduğu halde kendini bekâr göstermiş, bu suçtan dolayı zabita tarafından dün adliyeye verilmiştir. Viktoryanın muhakemesi asliye altıncı ceza mahkemesinde yapılmış ve üç gün müddetle hapsine karar verilmiştir.

Bir iskele çöktü. 3 işçi yaralandı

Devlet Demiryolları dokuzuncu işletmesi tarafından Sirkeci'de deniz sahil civarına yeniden yaptırılmakta olan bir anbarın inşaatında çalışan İsmail, Mehmed ve Çağlayan kurdıkları iskele üzerinde meşgul olmaları iken iskele çökmüş, üçü de yere düşerek yaralanmışlardır.

Atletiz müsabakaları

İstanbul Atletizm Ajanlığından: 1 Haziran pazar günü saat 14,30 da Robert Kolej sahasında yapılacak İstanbul Atletizm bayramı final müsabakalarında 3000 metre açık koşu ilân olunur. İştirak arzusunda olanlar müsabaka günü orada isimlerini yazdırmaları lazımdır.

İlkokul talebe kampları

Kamplar 23 haziranda açılacak

İlkokul talebe kampları haziranın 23 üncü pazartesi sabahından itibaren başlayacak, tatil ayları müddetince devam edecektir. Kamplardan biri Bartında Kırtepede, diğerleri Kızıltoprak 49 uncu ve 6 ncı ilkokul binalarında, Erenköyünde 38 incl, Maltepede 1 inci ve 2 nci, Pendikte birinci ilkokul binasında açılacaktır. 30 günlük kamp ücreti 20 liradır. Kamp ücreti, kamplara kayıtlı öğrencilerin bulundukları okullar baş öğretmenliklerine müracaat ederek çocuğunu göndermek kampa imisini verecektir. Kayıt müddetini 22 mayıstan 22 hazirana kadardır.

Çocuklarını bu kamplardan birine vermek isteyen veliler, çocukların bulundukları okullar baş öğretmenliklerine müracaat ederek çocuğunu göndermek kampa imisini verecektir. Kayıt müddetini 22 mayıstan 22 hazirana kadardır.

İstanbul maarif müdürlüğü, bütün müracaatları karşılayabilmek için icab eden tedbirleri almış ve ilkbahar başında hazırlığa başlamıştır. Kamplarda çalışacak baş öğretmenler; öğretmenler, müteahhasların idare ettikleri kurslardan yetişmişlerdir. Kamplarda, kamp hayatını tanımlayacak bir müteahhas ve kampa kadrosuna göre yetecek kadar öğretmen, sağlık işlerine bakacak bir doktor ve hastabakıcı bulunacaktır.

11 ilkokulun bahçesinde çocuk bahçesi açılacak

Bütün yaz tatil devam etmek üzere, İstanbul muhtelif semtlerinde bahçeleri müsald olan on bir ilkokulda, 9 hazirandan itibaren birer Çocuk bahçesi açılacaktır. Bahçeler, Fatih 13, 27, 34, 54; Eminönü 3, 5; Eyüp 36; Beyoğlu 10; Beşiktaş 19; Üsküdar 19; Kadıköy 35 inci ilkökteplerdedir. Bu bahçelere gelecek ders yılı okul çağına girecek çocuklarla, ilkokul talebesi ve bu yıl okullardan mezun olan talebe kabul olunacaktır. Her bahçe bu işler için yetiştirilen öğretmen bulunacaktır. Bahçeler için buralara gelecek her talebeyi meşgul edebilecek kadar oyun levazımı temin edilmiştir.

Çocuk bahçeleri sabah saat 9 - 12 ve öğleden sonra saat 16 - 19 a kadar açıktır. Çocuk bahçeleri ücretsizdir.

Ortamektep ve lise talebesi için kamp

Maarif Vekâleti bu sene Çamlıca Kız lisesinde orta mektep talebesi için bir kamp açmağa karar vermiştir. Bu kampa, vilâyetlerdeki lise ve orta mekteplerde bulunan leylî, mecmâ talebeler toplanacaktır. Bu sene Pendikte orta mektep talebesine paralı 2400 mevcutu bir kamp açılacaktır.

İhtikârla mücadele

Bir tacir mahkûm oldu, 2 kişi mahkemeye verildi

Andon isminde biri saç flatlerinde ihtikâr yapmak suçuna ikinci ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş ve dün bu dava neticelendirilmiştir. Mahkeme; Andonu elli lira para cezasına ve yedi gün de dükkânının kapatılmasına mahkûm etmiştir.

Halid adında bir kömürük kok kömürü flatlerinde ihtikâr yapıldığından yakalanmış, dün adliyece verilecek ikinci ceza hâkimliği tarafından tevkîfine karar verilmiştir.

İki yün ipliği taciri iplik flatlerinde ihtikâr yaptıklarından asliye ikinci ceza mahkemesince muhakeme altına alınmıştır.

Bir çırpıda

İnsanlığın meçhul kahramanları..

Geçen gün matbaada oturmuş gazeteleri karıştırıyordum. Bu sırada muhabir arkadaşlar, «ev, kadm, moda» sahifemizde çıkacak bir «mayonezli yumurta» tarifini yüksele seve ve birbirleriyle karşılaştırarak okuyorlardı. Midesine pek düşkün bir adam değilim. Fakat itiraf ederim ki bu mayonezli yumurta tarifini okunurken evvelâ ağzım sulandı. Sonra yutkunmağa başladım.

Hele yapılan bu nefis salatının arasına çekirdekleri çıkmış zeytinlerin, haşlanmış ve ince ince doğranmış patateslerin havuçların kabakların, hiyar ve pancar turşularının, dereotunun istifiye ait tafsilatına gelince yutkunmam bîbübüttün arttı:

O zaman düşündüm. Soframızı süsleyecek şu küçük salata bile mühim bir keşif, bir icat; bir ihtiradı. İnsan deniler, mahlûkun tavuğun altından çıkan beyaz yuvarlağı, yumurtayı alıp da bu hale getiremeye kadar kafasını ne kadar işletmesi lazımdı. Yumurtaların haşlanıp dörder parça halinde doğranmasıyla başlayan bu işin, en sonunda kurnaz turplarla süslenmek gibi ne çeşitli safhaları vardı.

Sade mayonezli değil, insan oğlu kendisinin zevkini arttırmak için mütemadiyen bu kabilen sayıyı hayret ihtiralarında bulmuş...

İlk insanın iptidai sofrasından bugüne gelinceye kadar yemeğe içmeğe ait binbir keşif, binbir ihtira yapılmıştır.

Ve zannedirim ki bugün yer yüzünün en kıymetli, en güzel, insanların saadetine en fazla hizmet eden ihtiralar, keşifler, buluşlar da bunlardır. Her halde «mayonezli yumurta» yı keşfeden dâhi ahçı, Uranioyom bombasını ve miknatıslı maynaları bulan büyük fizik âlimlerinden, tanınmış fen adamlarından daha fazla insanıyet hizmet etmiştir. Çünkü «mayonezli yumurta» öyle bir eserdir ki dünya durdukça ve yer yüzünde yumurtayı, zeytinyağını, sebzeeri ortadan kaldıracak müthiş bir âfet zuhur etmedikçe insanlara zevk verecek, onların saadetlerine hizmet edecektir.

Lâkin ne garip tecellidir ki insanıyete en büyük faydaları dokunan bu keşifleri, ihtiraları, buluşları ortaya koyan kahramanların isimlerini bile bilmiyoruz. Onlar insanıyetin meçhul hâdimleri, meçhul kahramanları olarak kalacaklardır.

Meselâ biliniz ki telefonu Graham Bell icad etmiştir. Elektrik ampülünü Edison bulmuştur. Fakat senelerce soğuk soğuk içeren lezzetinden, zevkenden mest olduğumuz mis kokulu «çilek kompostosu» nu ilk defa kim yapmıştır? Bunu bilmiyoruz. Mayonezli yumurtayı, içinden çekirdeklerini çıkararak zeytinlerle, kırmızı turplarla süslemeye ilk defa alol edecek bunu herkesten evvel insanıyetin sofrasına koyan büyük dâhi ahçının adı nedir? Meçhul!..

Bir şiir kadâ güzel olan peynirli ve furunlanmış enginar evvelâ kimin basını içinden çıkı?

Hosumuza giden bir şarkının, bir şiirin, bir romanın sahibini biliyoruz. Fakat soframızdaki bunlar kadar nefis yemekleri, hakiki dünya nimetlerini bize hediye edenlerden habermiz yok... Onlar tüpü güzel halk türkülleri gibi... Köklerle, insan camialarına mal edilmiş güzelikler...

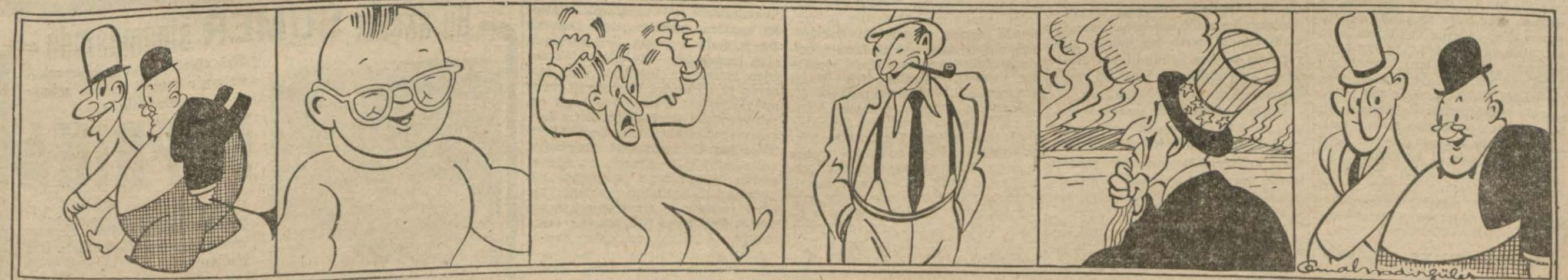
Hikmet Feridun Es

Anadoluya gidecekler

Anadoluya karadan papılan parasız sevkıyatın haziranın yedisinde sona ereceğini yazmıştık. Mazeretlerine binnaen henüz yola çıkamayanların 7 hazirandan itibaren gönderilmesine karar verilmiştir. Henüz Anadoluya gitmeyen beyannameli tesbit edilerek vilâyete bildirilecektir.

Kazalardan istenen malûmat vilâyete bildirildikten sonra seferlere başlanacaktır.

Bay Amcaya göre ...

— Dünyanın en nikbin insanları Amerikada bulunur derler bay Amca...

... Doğarken âdetâ birer pembe gözlükle doğarlarmış!...

... Başkasını kederden deli eden bir hâdise...

... Onların dudaklarındaki tebessümü silemezmiş!...

... Avrupa harbi karşısındaki durumları da biraz bunu gösteriyor!...

B. A. — Bilmem, fakat dünyanın en nikbin insanları İstanbul esnafıdır. Meselâ yağurdu kaymak, kavunu baltutusı diye satarl!...

Bütçe müzakeresi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

hakiki ihtiyaç miktarı umumî vaziyetin inkişaf tarzına ve bununla müvazi olarak alınması lâzımı görülen tedbirlerin şümül ve ehemmiyeti derecesine bağlıdır. Nettekim 1940 mali yılında millî müdafaaya verilen âdi ve fevkalâde tahsisatın yekûnu mali sene bîdâyetinde 151 milyon mikdarında olduğu halde sene içinde yeniden alınan tedbirlerin neticesi olarak bu rakam 302,5 milyon liraya balığ olmuştur ki bu miktar devlet bütçesinin umumî yekûnundan 34 milyon lira fazla bulunmaktadırlar.

Millî Piyango idaresinin elde ettiği safî hasılat olarak mali yıl içinde hava bütçesine tahsisat kaydedilen 2.620.000 kûsur lira bu rakama dahil olmadığı gibi askerî icaplarından doğan ihtiyaçlara sarfedilmek üzere, hizmetin ifasına alâkadar olan jandarma, gümrük ve orman bütçelerine maske imalatı, yol, askerî iskeler inşaatı gibi işler için nafia ve diğer daireler bütçelerine konulmuş olan tahsisat da bunun haricindedir. Arzettiğimiz bu rakamlar bir taraftan memleketin sülh ve emniyetini verdiğimiz ehemmiyetin derecesini göstermekle beraber, diğer taraftan da şimdiye kadar aldığımız emniyet tedbirlerinin istikamettiği mali fedakârlığın vüsâtini tebarüz ettirmektedir.

Âdi bütçe içinde temini mümkün olmayan bu ihtiyaçlar için fevkalâde karşılıklar bulmak zarureti meydana-dadır.

B. Fuat Ağralı 1934 ve 935 senelerinde sarfına mezuyneti verilmiş olan 14.180.000 lira ile son tasvip edilen kanunla kabul olunan 8 milyon lira dahil olmak üzere bugüne kadar verilen fevkalâde tahsisatın umumî yekûnunun 512.216.000 liraya balığ olduğunu söylemiş ve bu mikdarın muhtelif hizmetlere tevziini yaptıktan sonra sözlerine devamla demiştir ki:

«Bu rakamların tetkik ve mukayesesi bize şu neticeyi verir ki şimdiye kadar alınan fevkalâde tahsisatın yüzde 71,9 u millî müdafaaya hizmetlerine, yüzde 13,45 i demiryolları inşaat masraflarına, yüzde 5,6 sı diğer nafia ve imar işlerine, yüzde 4,90 i iktisadî ihtiyaçlara, bakiye yüzde 4,1 i de sıhhat, maarif ve ziraat mevzuatına aittir.»

Merkez bankasının emisyon vaziyeti

Cumhuriyet Merkez bankasının emisyon vaziyeti hakkında malumat vermediği faydalı görüşlerini söyleyen Maliye Vekili ezümle demiştir ki:

«Bankanın 17 mayıs 941 tarihli vaziyetine göre tedavüldeki banknotların umumî yekûnu 505 milyon 495 bin 392 liradan ibarettir. Bunun 137 milyon 495 bin 392 lirası Osmanlı imparatorluğu zamanında ihraç ve Cumhuriyet Merkez bankasına devredilmiş olan evrakı nakdiyenin bakiyesidir ki mukabilinde, 46 milyon esham ve tahvilât olmak üzere muhtelif kıymetler tevdi edilerek hazinece bakaya borçlanılmış ve tasfiyesi banka kanunu ile muayyen bir şekle bağlanmıştır. Binaenaleyh bu evrakı nakdiye uzun vadeli muntazam bir borç haline gelmiştir. Mevcud evrakı nakdiyenin 17 milyon lirası da karşılığı tamamen altın olarak bankaca tedavüle çıkarılmış olduğuna göre tamamen karşılıklı vaziyettedir. 250 milyon lira reeskont mukabil tedavüle vaziedilmiştir. Buna mukabil bankanın senede cüzdanında mevcut kıymetlerin yekûnu 274 milyon 915 bin 229 liradır ki bunlar da hazine bonolarından, ticarî usullerle idare edilen devlet müesseselerinin hazine kefaletini haliz bonolarından ve diğer ticarî ve zirai senetlerden müteşekkildir. Fazla tasfiatâ girişmeden yalnız şurasını arzedeğim ki bu kıymetlerin 213 milyon 798 bin 986 lirasını iktisadî devlet müesseselerinin hazine kefaletini haliz bonoları teşkil etmekte ve bu müesseselerin 1940 bilançolarına göre ödenmiş sermayeleri mecmuu ise 571 milyon liraya balığ olmaktadır. Tedavüldeki evrakı nakdiyenin 101 milyon lirası da altın terlini mukabilinde hazineye verilen avamstan mütevellittir. Terlin edilen altının kıymeti 78 milyon 124 bin 167 liradan ibaret bulunduğuna göre buna mukabil fillen yapılmış olan emisyon mikdarına nazaran altın karşılığı hâlen % 77,3 ü mütevacizdir. Bu altınların terlini mukabilinde hazinece alınabilecek avamstanın cami haddi kanunen 250 milyon lira ile takyid edilmiş olduğuna göre bu mikdarın tamamına muadil emisyon yapılması halinde de altın karşılık nisbeti yüzde 31 küsürdan aşağı düşmeyecektir. Bu izahat, emisyonun bugünkü vaziyetinin karşılık itibarile endişe verici olmaktan uzak bulunduğunu tebarüz ettirmeye kâfidir zannederim.»

Maden, su ve sanayi işleri

B. Fuat Ağralı sanayi, maden ve su işleri gibi mevzular üzerinde de izahat vererek gerek iktisadî devlet teşekkülleri tarafından kurulmuş, gerek mususî teşebbüsler mahsulü bu-

lunan sanayi müesseselerimizin istih-salâtında inkişaf görüldüğünü işa-ret etmiş ve bu artışın bugünkü ah-vâl içinde memleket iktisadî ve mali nizamının mahfuziyeti bakımından müsbet tesirlerinin bilhassa kayda değer olduğunu söylemiştir.

Maliye Vekili sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Başta taş kömürü olmak üzere maden istihsalâtımızda da artışlar kaydedilmiştir. Döviz vaziyetlerimizin başlıcalarını teşkil eden Ergani ve Kuvarshan işletmelerimizde bir evvelki senenin altı bin küsur tonuna mukabil 1940 senesinde 9 bin tona yakın baktır istihsal edilmiştir.

Ham istihsalâtımız müsait seyrini 1940 senesinde dahi muhafaza etmiştir.

Büyük su işlerine aid 31 milyon liralık kanuna müstenit beş senelik programa giren mevzuatın hâlen teahhüde bağlanarak inşaatına geçilmiş olanlar 24 milyon lirayı bulmuştur. Dünya vaziyetinin ihdas ettiği müşkül şeraitte rağmen inşaatın, tabii seyrî dahilinde inkişaf ettirilmesine âzami surette çalışılmaktadır. Önümüzdeki sene de bu yoldaki mesaiye program dahilinde devam edilecektir.

Sulama ücretlerinin zirai istihsalât bakımından daha verimli esaslar dahilinde cibayitini temin edecek yeni bir kanun lâihasının yüksek Meclise takdim edilmiş olduğunu da bu münasebetle arz ederim.»

Vergi ve resimlere yeni zamlar

B. Fuat Ağralı, varidat kısmına geçerek gümrük vergileri tahsilâtının azaldığını işaret etmiş ve gümrük varidatındaki tenakusun nisbeti 1939 da yüzde 29 raddesinde iken 1940 da yüzde 50 ye çıktığını işaret ederek sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Gerçi geçen sene muhtelif vergilerde kabul buyurulan fevkalâde zamların da tesirile dahilî vergilerimizin bazıları tezyatı göstermiş ve 1940 varidat muhammenatına nazaran 20 milyon raddesinde fazla-lık elde edilmiş ise de bu fazla-lığın 1941 yılında da aynen elde edilme-si mümkün görülmektedir. Filhakika önümüzdeki yıl varidat tah-minatına esas olan hesaplara göre:

5.250.000 lirası gümrük vergile-rinde, 2.500.000 lirası buğdayı ko-ruma vergisinde, 2.000.000 lirası faiz hasılatında, 1.600.000 lirası stoklardan bir defaya mahsus olarak alınmış olan istihlak vergile-rinde ve 3.000.000 lirası da muhte-lif varidatta olmak üzere 1940 tah-silâtına nazaran ceman 14,5 milyon liraya yakın bir düşüklük olacağı anlaşılmaktadır. Binaenaleyh 1940 tahsilâtında görülen 20 milyon lira fazla-lığın ancak 5,5 milyon lirasını önümüzdeki sene varidat tahminle-rinde nazara alınabileceği neticesine varılmıştır. Diğer taraftan masraf bütçesindeki maruzatın sırasında izah ettiğim ilâvelerle 1941 masraf bütçesi 309.734.307 lira olarak tes-pit edilmiş olduğundan aradaki 35,5 milyon lirası karşılama için muhtelif vergi ve resimlere yeniden zam yapılması zarurî görülmüş ve vatandaşları, bu sene de fevkalâde ahvalin icabettirdiği bir fedakârlığa davet etmek mecburiyeti hasıl olmuştur.

Dahilî vergilerimizin, beynelmîl buhranın tesirlerine mukavemet etmekle beraber 1940 yılı tahminle-rini de aşmış olması, geçen sene kabul buyurulmuş olan fevkalâde zam kanununun gayesini tamamiyle tahakkuk ettirdiğini ve memleketin iktisadî faaliyet ve hareketini de taz-yik etmemiş olduğunu göstermek-te-dir. Biraz evvel arzettiğimiz 35,5 milyon liralık farkın karşılığını teşkil etmek üzere yüksek Meclise takdim edilmiş olan kanun lâihasile derpis edilen zamlar sureti umumiyede geçen seneki kanuna giren mevzuatla temas etmekle beraber bu sene ziraat ve hayvan mahsulâtile ihracat mevaddı fiatlarında hasıl olan te-refüfi nazara alınarak bundan müste-fil olan vatandaşların da bu muvakkat fedakârlığa iştirak etmeleri mümkün görülmüş ve son senelerde vaziyetin müsaadesi nisbetinde ten-zile tâbi tutulan hayvanlar vergisi-le mahiyetinde olarak bir miktar zam yapılmış ve ihracat maddeleri üzeri-ne de aynı mahiyette hafif bir resim konulması muvafık görülmüştür.

Normal zamanlarda ihracatın ver-giye tâbi tutulmasındaki mahzurlar malûm bulunmakla beraber beynel-mîl mübadelâtin bugünkü şartları içinde muvakkat ve hafif verginin ihracatı müteessir etmeyeceği nazara alınmıştır.

Geçen sene kabul buyurulmuş olan muamele vergisi kanunu ile bu verginin tarh ve tabakkuka ait esas hükümlerinde yapılmış olan islahâ-tın semereleri daha ilk tatbik sene-sinde kendini göstermiş ve vergi ni-sbetinde hiçbir değişiklik olmadığı halde 1940 yılı 11 aylık hasılatı

1939 yılının aynı devresi tahsilâtına nazaran 6.135.000 lira raddesinde bir fazla-lık kaydetmiştir.

Sınai mamulât fiatlarında ve mik-darlarında hasıl olan yükselişin bun-da müessir olduğu tabii bulunmak-la beraber böyle yüzde 50 yi müte-caviz bulunan bir artışın yalnız bu-nunla izahı mümkün değildir. Fiat ve mikdar yükselişi kadar, hattâ mü-him nisbette olarak geçen sene ka-bul buyurduğunuz yeni muamele vergisi kanununun temin ettiği islahâtın da bunda âmil olduğu şüphe-sizdir.

Gerek bu netice, gerek yine ge-çen sene kabul buyurduğunuz fev-kalâde zam kanununun verdiği neti-celer yüksek Meclisin vergi kanun-larımızı memleketin iktisadî bünyesi ve vaziyetin icapları ile azamî de-RECede telif etmek hususunda daima gösterdiği büyük isabetin yeni bir delilini teşkil etmektedir.

Varidat bütçesine ait izahatına nihayet vermeden evvel, hayvanlar vergisi kayıt ve yoklama neticelerini de yüksek Meclise arz etmek isterim. Aldığımız malûmata göre geçen se-neye nazaran bu sene muhtelif hay-vanlarda ceman 295.184 adet fazla-lık mevcut bulunmaktadırlar. Köy-lümünün başlıca servetlerinden birini teşkil eden hayvancılığımızda devam ettiği görülen bu inkişafî mem-nuniyetle kaydediyorum.»

Hazine ve döviz vaziyeti ve dış ticaretimiz

Maliye Vekili bundan sonra hazine vaziyetinin sağlamlı olduğunu, bilfiil çıkarılan bonoların 63.600.000 lirayı bulduğunu, 25 milyon liralık tasarruf bonusu çıkarılacağını, yüzde beş faizli hazine tahvilleri ihraç edileceğini söyledikten sonra döviz vaziyetine geçmiş ve döviz bütçesi usulünün ver-diği müsbet neticeleri izah ettikten sonra dış ticaretimiz hakkında da şunları söylemiştir:

«Avrupa harbinin dış ticaretimizin hacmi üzerindeki menfi tesiri deyam etmektedir. Ticaret muvazenesi leh-mizde olmakla beraber ithalâtın azal-ması, devlet varidatı üzerinde olduğu gibi iktisadî hayatımızda da tesir i-cra emekten hâli kalmıyor.

İthalât ve ihracat yekûnunun 1938 yılında 294,7 milyon lira iken 1939 da 245,6, 1940 da ise 180,3 milyon liradan ibaret kalmıştır. İhracatımız aynı yıl-larda sırasıyla 144,9, 127,3 ve 111,4 milyon lira olmuş, ithalâtımız ise 1938 yekûnu olan 149,8 den 1939 da 118,2 ye, 1940 da da 68,9 milyon liraya düş-müştür.

Harp hali dolayısıyla hemen her memlekette bir çok maddelerin ihracı takyit edilmiş olmasından ve beynel-mîl nakliyatı müşkülâtından doğan bu vaziyeti mümkün olduğu kadar önlemek üzere lüzumlu mallara ser-bebe döviz tahsis ve akreditif temin-i gibi tedbirlere ilâveten bazı memle-ketlerle akdolunur anlaşmalarla ta-kes muamelelerine vüsât verilmekte ve bu suretle ihracatımız mukabili de muhtaç olduğumuz malların ithaline çalışılmaktadır. 1941 senesinde gayri-muntazam yeni ahval zuhur etmediği takdirde ithalâtımız 1940 senesinde daha yükseğe çıkılabileceğimize ümid ediyoruz. Yeni takvim yılının ilk üç ayında ithalâtımız, geçen senenin aynı devresine nazaran kıymet ve mikdar itibarile şimdiden az çok bir artış göstermiştir. Ticaret sahasında gayretlerimizi, harp şartlarına uy-mak suretile ithalât imkânlarını ge-nişletmeye doğru tevcih etmiş bulu-nuyoruz.»

Millî paramiz ve borçlar

B. Fuat Ağralı, ihracat mallarımız haric piyasalarda serbes dövizle ve müsâid fiatle alıcı bulmasının altın karşılıklarının gittikçe artmasını intaç ettiğini ve bu vaziyetin paramiz hakkı istikrarını takviye eyle-diğini söyleyerek dahilî ve haricî borçlarımızın 1941 mali yılına aid taksitlerin tamamen bütçeye kondu-ğunu söylemiştir.

Bankalarımızın emniyetle çalış-makta olduğunu işaret eden Maliye Vekili, her sene olduğu gibi kâr tem-in ve tevzi edecek şekilde bilanço-larını kapamakta olan bankalarımız-nın vaziyetinden takdîrkar bir lisanla bahsetmiştir.

Maliye Vekili beyanatını ezümle şu sözlerle bitirmiştir:

«Bu vesileden istifade ederek 1941 bütçesile alâkadar olmak üzere yük-sek Meclise takdim edilmiş olan yeni vergi zamlarına aid lâiha ile fev-kalâde varidat menabihin takviye-sine matuf diğer lâihaların tetkilinde muhtelif encümenlerin sebke-den kıymetli mesallerinden dolayı huzurunuzda kendilerine teşekkür et-mek isterim. Bilhassa muhterem bütçe encümenince gerek bu lâihalar, gerek 1941 bütçesi üzerinde sarfola-nan ve kendisi için ne kadar yorucu ol-mussa, hükümet ve memleket için o nisbette müfit olan devamî mesai-yi varidat tahminlerinde ve masraf ihtiyaçlarının tayinle tahsisatın bu ihtiyaçlara tevziinde gösterdiği itina-yı şükranla ifade etmeği birç bilirim. Bütün bunların fevkinde olarak şura-sını da arza müsaadeniz rica ederim. Tanzim ve tatbik tarzı yalnız devle-tin mali siyasetini değil, bütün um-mî hizmetlerinin hattâ memleket um-mî faaliyetinin hedef ve istikametle-rini tayin eden ve memleketin mali

Mebuslar mecliste bazı temennilerde bulundular

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Yakında bu karameler de çıkacaktır.

Eşya fiatları üzerindeki yükselme-ğê mâni olacak tedbirler hakkında Ticaret Vekili arkadaşım izahat ve-recektir. Tahakkuk işlerine ehemmi-yet verilmemesi söylediler. Maliye Vekili arkadaşım bu hususta icap eden cevabı verecektir.

Müfettiş umumîliklerin kaldırıl-masından bahsettiler. Dahiliye Ve-kâletile beraber çalıştık, bunların kaldırılması bir zaman meselesidir. Bunu hali hazırda ipka etmeği lüz-um gördük, ahvali hazırda dolayısı-le bırakıyoruz. Keza vilâyetler için de çalıştığımız heyeti celileye söyleye-bilirim. Fakat daha o dereceye gel-memiştir.

Berç Türker arkadaşımız memle-ketten buğdayın çıkmasından bahsettiler. Buğday memlekettin çıkamamaktadır. Geçen senedenberi dışarıya bir daha katıyen çıkarılma-mıştır. Hattâ sizlere şunu arz edebil-irim ki son zamanlarda gerek halkın, ve gerek ordunun buğday tevziatı altı ay zarfında 400.000 tonu müte-cavizdir, hariçten de getirmekteyiz. Buğday tamamen memleket da-hilinden temin edilmiştir. Aldığımız ihtiyatî tedbirlerle hiçbir tarafa ne-bir açlık ne de buna benzer bir şey şimdiye kadar kulağıma gelmemiş-tir. «Bravo sesleri»

Bazı fasıllardan bahsettiler. Ben-deniz yalnız bunlardan bir tanesine temas edeceğim. Meselâ kâğıt meselesine, kâğıt meselesi geçen sene benideniz bunu koordinasyon karare ile yüzde kırk kesmiştik. Devlet daireleri mevcut tahsisatlarını yüzde kırk tevkif ettirmiştim. Fakat sene nihayetine doğru kâğıt fiatları yük-selmış, aynı zamanda ihtiyaç da ço-galmıştır. Bu sene Vekâletlerin mev-cut kırtasiye tahsisatları ya 5000 lira fazladır ya 5000 lira noksandır, iyice hatırmıda değil. Amma fiatlerde yüzde otuz fazla-lık vardır. Onun için koordinasyon kararını kaldırdım.

Gerek bütçe hakkında, gerek hükümet hakkında güzel sözler söy-liyen arkadaşlarımızı teşekkür eder-im. «Bravo sesleri ve alkışlar»

Albay Collet Fransız tabiiyetinden çıkarıldı

Vichy 26 (A.A.) — İngiliz kitap-larına ithalak etmek üzere Şeriaya geçen ve kumanda ettiği Çerkes kütalarını da birlikte sürüklemeye teşebbüs eden albay Philibert Collet Fransız tabiiyetinden ıskat edilmiştir.

İngiliz radyosu tarafından Suriye havasını bulandırmak üzere hazırlanan Collet teşebbüsünün muvafak olamadığı malumdur. Collet'in kumanda ettiği kuvvetlerin yüzde 95 i Fransız mandası altındaki topraklara dönmüştür.

Filistindeki Fransız baş konsolosluğu kapatıldı

Kudüs 26 (A.A.) — Kudüs'deki Fransız baş konsolosluğu kapan-mıştır. Baş konsolos Filistini terket-meye davet olunmuştur.

kabiliyeti derecesini gösteren bütçe-lerimizin tetkik ve tesbiti sırasında yüksek Meclisin gösterdiği büyük ba-siret ve isabet şimdiye kadar bu sa-hada elde edilmiş olan muvaffaki-yetli çalışmaların yegâne âmilidir.

Yüksek huzurunuzda gelen 1941 mali yılı bütçesinin aynı surette göste-receğimizi yakın alâka ve esirgimeye-ceğimizi irtisatlarla ihtiyaca en uygun bir şekil alacağımızdan ve bu sayede âzami derecede muvaffakiyetle tatbik olunacağından emin bulunduğumuz arzederik sözüme nihayet veriyorum.»

Kabul edilen bütçeler

Maliye Vekili B. Fuat Ağralı'nın izahatını takiben söz alan hatipler muhtelif mevzular üzerindeki noktal nazarlarını izah eylemişler ve bazı temennilerde bulunmuşlardır. Hatip-leri takiben kürsüye gelen Başvekil Dr. B. Refik Saydam, İleri sürülmüş olan hususattan Vekâletlerin alâkadar eden meselelere Vekillerin ayrı ayrı cevap vereceklerini kaydederek um-mî vaziyetteki temennilere karşı ce-vap vermiştir. Başvekil Dr. Refik Say-damın bu izahatından sonra Meclis bütçe heyeti umumiyetle üzerindeki müzakereyi kâfi görerek maddelere geçmiş ve muvazenel umumiyet ka-nununun 1941 yılı için muhtelif Vekâlet ve daireler masarifatı karşılığı olarak 899.734.307 lira tahsisat ver-ilmesine aid birinci maddesini kabul eylemiş ve bütçelerin müzakeresine geçmiştir. İlk olarak Millet Meclisi bütçesi tasviy edilmiş ve bunu tak-liben de Cumhuriyet, divanı mu-hasebat, Başvekilat, Devlet şurası, matbuat umum müdürlüğü bütçeleri tasviy edilmiştir.

Askerlik işleri

Yedek subay ve askerî memurların senelik yoklaması

Beyoğlu Yerli As. Şubesinde:

1 — 1 Haziran 941 günü yedek subay ve askerî memurların senelik yoklamaları başlayacaktır. Ve bir ay devam edecektir.

2 — 20 Haziran 941 gününden 30 ncü gününe kadar her hangi bir suretle gününde gelmeyenlere tahsis edilmiştir.

3 — Yoklamaya gelirken iki ve-sika fotoğrafı ile, nüfus hüviyet cüz-danlarını, askerî hizmet vesikalarını, umumî ahvalı sıhhiye raporlarını, doktor, veteriner, Eczacı, ve dişçiler diploma ve ihtisas vesikalarını bir-likte getireceklerdir.

4 — Yoklamaları esnasında iste-nilen malûmatı şifâhen veya mektup-la bildirmemiş ve şubeye gelerek kayıtlarını yaptırmamış olan yedek subaylar (50) lira para cezasına çarptırılacaktır.

5 — Mayısta yapılan maaş yok-laması ile Haziran yoklamasının hiç bir alakası yoktur.

6 — Temmuz 941 tarihinde yaş haddine uğnyacak yedek subaylar yoklamaya gelmeye mecburdurlar.

7 — Bu yoklamada raporun hiç bir maksada kâfi gelmeyeceğinden rapor gönderilmemesi.

8 — Taşrada bulunanlar, bulun-dukları mahallin askerlik şubelerine bir dilekçe ile müracaat edecekler veya tahhütlü mektupla şubede-ki defter sıra No. sıni bildirilmesi ve tercümeihale ile askerî vesaik suretleri gönderilecek.

9 — Bundan başka:

A) Halen gördüğü iş ve memu-riyeti ve ikametgâh adresi.

B) Tahsîl derecesi

C) Mühendis, ve kimyagerlerin hangi şubede ihtisasları bulunduğu (suyolu, elektrik, sanayi, vesaire) vesika suretleri.

D) Doktorların dahili, harici, kulak vesaire ihtisaslarının vesika suretleri.

E) Yabancı dillerden hangisi-ni ne dereceye kadar bildiği (ter-cüme ve tekekkül).

F) Askerliğinde gördüğü kurs-lar.

C) Malûl olanlar malûliyet ve-sikaları ve yaş haddine uğramamış-lar kâmilan geleceklerdir.

H) Yaş haddine uğrayan ve yaş haddine uğradığı dair nüfus hü-viyet cüzdanlarına işaret edilmeyen subay ve askerî memurlar müracaat ederek nüfusuna işaret ettirecekler-dir.

10 — Yedek subay yoklama gün-leri aşağıda yazıldığı vehile sınıf ve rütbe sıra takip edecektir.

1 — 2 Haziran 941 günü ge-neral, kumay, piyade albaylar.

2 — 3-4 Haziran 941 günü tabip, diş tabibi, eczacı veteriner, kimya-ger subaylar.

3 — 5-6 Haziran 941 günü le-vazım istihkâm, muhabere, süvari her rütbeden.

4 — 7 Haziran 941 topçu, ölç-me, ıslık büyük küçük rütbeli su-baylar.

5 — 9 Haziran 941 günü jandar-ma, harp sanayii küçük büyük rüt-beli subaylar.

6 — 10 Haziran 941 günü nakli-ye, otomobil küçük büyük rütbeli subaylar.

7 — 11-12 Haziran 941 günü de-niz, demiryolu, hava, harita her rüt-beden subaylar.

8 — 13 Haziran 941 günü hesap memuru, ve muamele memurları.

9 — 14 Haziran 941 günü askerî hâkim ve müşavir, muzika, imamlar. Esnafatı askeriye.

10 — 16 Haziran 941 günü piya-

Teşekkür

Babamızı İstanbul Zührevî Hstahlar teşkilâtı müdürü Dr. Zihni Galip Sanusun vefatı ile duyduğumuz büyük acıyı paylaşmak suretile bizzat cema-zede bulunanlara ve çelenk, telgraf, mektup göndererek taziyelerini bildi-renlere teşekkürlerimizin ayrı ayrı iblâğına teessürlerimiz mani bulundu-ğundan, muhterem gazetenizin tavsi-tini rica ederiz.

Zoguldak Şahlik teşkilâtı baştabibi Dr. Orhan Sanus.

Sümerbank umum müdürü Bürhan Zihni Sanus.

Teşekkür

Oğlum Devlet Demiryolları müfet-tislerinden merhum Nazımın, vefatı na kadar Gureba hastanesinde, yattığı on beş gün içinde, vaziyetinin ümitsizliğine rağmen, bütün hastane heyeti, bilhassa profesör Ekrem Şerif, başhemşire ve hastabakıcılar tarafın-dan bezedilen fevkalâde ihtimamdan dolayı, kendilerine en derin teşekkür-lerimi sunarım.

Emekli general: Cemal Teoman

VEFAT

Vanderze şirketi memurlarından Muzafer Özgeçen kısa bir hasta-lıktan sonra rahmeti rahmana ka-vuşmuştur. Cenazesi bugünkü 27 ma-yıs salı günü ikindi namazını müte-a-kip Teşkiye camisinde kaldırılarak Feriköy mezarlığına defnedilecektir. Mevlâ gariki rahmet eyleye.

Kiralık Mobilyalı Apartman

Maçka Palata dört odalı, her türlü konforu, ve bütün ev levazımını ve eşyayı muhtevi bir apartman kiralıktır. Dördüncü kapıda 1 numaraya veya kapıcıya müracaat.

Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Hâ-kimliğinden: 941/20

Beyoğlunda Emincamî Samancı All sokağında 16 numarada oturmakta iken 22/12/940 tarihinde ölen Evanti-yanın bırakmış olduğu vasiyetname mahkememize ibraz edildiği ve mezkûr vasiyetnamenin mirasçılar huzu-rile okunmasına karar verilmiş ve mi-rasçılardan Annesinin Yunanistanda, Jozefin Amerikada olduğu ve ikamet-gâhları meçhul bulunduğu zabta tah-kikatından anlaşılmalak ligen tebliğat ıcrasına karar verildiğinden, yev-mî muhakeme olan 30/8/941 tarihine müsadif pazartesi saat 10 da mahke-meye gelmeniz ve yahut bir vekil gön-dermeniz tebliğ makamına kaim ol-mak üzere ilân olunur. (57464)

de yarbay, binbaş, yüzbaşlar.

11 — 17 - 18 - 19 - 20 Haziran 941 günü piyade üstğmen, teğmen, asteğmenler.

12 — 21 - 23 - 24 - 25 - 26 - 27 - 28 Haziran 941 günü: her hangi bir sebepten dolayı yoklamaya gelmi-yen subaylar. (7178)

Kadıköy Yerli Askerlik Şubesinde: Şubemizde kayıtlı emekli ve yedek tekmil subay ve memurların senelik mutad yoklamalarına şimdiden başlanmıştır. Ancak bu sene yoklamaya 20 Haziranda nihayet verileceğinden bu tarihe kadar su-beye müracaat edilmesi ilân olunur.

Adalar Askerlik Şubesinde: Şu-bemizde kayıtlı emekli ve yedek su-baylarla askerî memurların yoklama-larına 2/6/941 tarihinde başlanarak 14/6/941 tarihinde bitim bu-lacağından mezkûr müddet zarfın-da müracaat etmeyenlerin 1076 sa-yılı kanunun maddesi mahsusası mu-cibince 50 lira para cezasına tâbi tutulacakları ilân olunur.

200 Kimyagerin 3 senede renklerini yarattığı büyük San'at âbi-desi... Kudretin hazırladığı bir neş'e dünyası olan

2 şaheser perşembe günü **LÂLE'de** birleşecek

1 - Vatan Kurtaran Arslan (Renkli) 2 - Kadın Parmağı

ESSİZ BİR ESER
JOAN BLONDELL - MELVIN DOUGLAS

Errol Flynn - O.De Havilland

Bu akşam **SÜMER** sinemasında

Sizi ağıltırmasına güldürecek... ve neş'e musiki ve şen sahnelerle dolu

PAPRIKA

FRANSIZ VODVİLİ, İLK Vİ-ZİYON olarak Orjinal Fransız nüshasını takdim edecektir. Baş Rollerde:

İRENE de ZİLAHY

RENE LEFEBRE - CHARPIN

Bu akşam için yerlerinizi ev-velden aldınız.

Sünbülizm!

Arap harflerile ilk san'at yazıları okumağa başladığımız sıralarda bir arkadaş «Sünbülizm» kelimesini «Sünbülizm» diye okuması ve bütün san'atı kendine güldürmüştü.

Halbuki zaman sembolizmin bir sünbülizmden başka bir şey olmadığını gösterdi.

Senbolik san'attan tutun da senbolik yardım ve senbolik müdafaaya kadar senbolizmin pek işe yaramadığını, bilâkisi san'at ve siyaset havalarını sünbülileştirdiğini gördük.

Meğer arkadaşımızın senbolü sünbül okumasında gizli bir hikmet varmış!.. Tevekkeli «söylüyene değil, söyletene bak!» demezler.

Konuşan ense!

Necip Fazıl Kısakürek evvelki günkü fıkrasına şöyle başlıyordu: «Ankara caddesinden Beyoğluna çıkmak üzere bir otomobile atladım. Şoförün, çehresi yerine ensesi bana hitap etti...»

Şimdiye kadar karnından konuşan, burnundan konuşan adam gördük amma ensesinden konuşan adamı ne gördük, ne de işittik. Meğer bu da varmış, hem de şuracıkta, Sirkeci taksisindeli..

Keşki üstad şu otomobilin numarasını da yazsaydı. Bu eğlence kitiğinde halka eğlence çıkar ve şoför, sabahın akşamı kadar sokakları dolaşacağına oturup ensesinden konuşur, para kırardı..

Maamafih bu enseden konuşma hâdisesi şair hayalhanesinin bir fantezisi de olabilir. Eğer öyleyse Kısakürek hiç durmasın, resim yapmağa başlasın. Bu görüş acayıplığı yapacağı eserler modern san'at gruplarının baş tacı olur!..

Dua edelim, Cenabı Hak hepimizi üstadla karşılaşmaktan korusun. Yoksa kimimizin başaşağı, kimimizin Abidin Dinonun portreleri gibi görüneceği, kimimizin ellerile gülüp kulaklarla konuşacağı anlaşılıyor..

Aksiliğe bakın ki şair, sohbeti tatlı bir arkadaşta..

DÜNYA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Fransadaki tarihî eserler

Fransanın işgal altındaki kısmında Alman memurları tarihî cihetten ehemmiyeti haiz âbidelerin fotoğraflarını aldırmağa başladılar. Birçok tarih ve sanat profesörlerinin nezareti altında yapılan mesai neticesi olarak şimdiye kadar 10,000 âbidenin fennî usul dahilinde fotoğrafı alınmıştır.

Paristeki Notredam kilisesinin en kıymetli eşyası cenubi Fransadan getirilerek yerlerine konmuştur.

Harp ihtiraları

Harp başladığındanberi İsveçte, muhtelif kurtarma âletleri icad edilmiştir. Bu kurtarma icadları, en ziyade vapurlarda ve harp gemilerinde tatbik edilmektedir. Bunlardan biri lastik, kauçuktan yapılmış elbise, sedir ki, bunu giyen, batan vapur veya gemiden kendini denize attığında zaman batmaz, suyun üzerinde kalır. Aynı zamanda bu elbise ile

Ziyafet paraları

Mürüvete endaze olmaz, bazı hayırseverler de ziyafet paralarını hayır cemiyetlerine veriyorlarmış. İyi bir çığır!.. Hele bu moda yaş bayramı, yılbaşı, sünnet, evlenme gibi keselerin ağzını fazla açan ziyafetlere de sirayet ederse hayır cemiyetlerinin kasaları taşacak demektir!..

En mühim ve terbiyevî bir fayda da insanları birbirine boğazı tokluğuna dalkavukluk etmekten kurtaracak!..

Tabldot radyo!

Şehrin bellibaşı gürültülerinden birini de radyolar teşkil etmektedir. Gazetelerde buna dair sık sık şikâyetler görülür ve şehirli vatandaşların derdleri arasında bir de «ah şu bizim komşunun radyosu!» vardır.

Fakat radyosunu bir orkestra gürültüsü dinlemeğe alışmış kalmış kafa, bu şikâyetleri duymak kabîl değildir.

Esasen bu ne Belediyeyi, ne de matbuatı âlakadar eder. Buna mâni olmak doğrudan doğruya Radyo idaresinin vazifesi menfaati ictisadîdır. Çünkü hesabını bilen kimse komşunun radyosunu bangır bangır bağırır ve her türlü kulak ihtiyacını temin eder dururken gidip kendi evine bir radyo almaz, bu tabldot radyo ile pekâlâ havadisini de dinler, musikiisini de.. Bundan zarar eden radyo sahibi veya komşusu değil, defterinden bir abone eksilen Radyo idaresidir!..

Bir istifa

Celâleddin Ezine dünkü Cumhuriyet'te neşrettiği bir tavzihle ilk sayısını çıkan bir gazetenin kadrosundan istifa etti. Kendi bakımından pek iyi etti. Fakat geride bıraktıkları bu işe ne diyebilecekler, herkes bunu merak ediyor.

Eğer «aptal, cahil, kapıkulu, anlayışsız...» falan derlerse Ezineyi tebrik ederiz. Çünkü buların hakiki san'at değerlerine tevcihi son günlerin bir modası haline gelmiştir!..

Yunanistanın haricîten ithal ettiği iri hayvanat, balık, piring ve şeker de mühim mikdar teşkil etmektedir.

Yunanistanın sanayii mühimdir. Yüzde yetmiş Atina ve Pirede merkezliktir. Memleketin sanayii eşyasının yüzde yetmiş beşini yerli fabrikalar temin ediyor. Şu kadar var ki Yunanistanın sanayii muhtaç bulunduğu kömür, demir gibi ham maddeleri haricîten temin etmektedir.

Memleketin umumî sathının beşte biri orman olduğu halde kereste ihtiyacını da haricîten temin etmektedir. Pamuk zeriyağı ilerlemiş olmakla beraber mahsul Yunan mensucat sanayiiine kıyafet etmiyor. 1923 senesinde Yunanistanın ziraate salih erazisinin yüzde birini pamuk zeriyağı işgal ediyordu. 1938 de bu mikdar yüzde üçe çıkmıştır.

Yunanistanın bütün, kuru üzüm, şarap, zeytinyağı, diğer meyvalar, deri ve maden cevherleri ihracatının hasılatı hiç bir zaman ithalatı karşılamamıştır. Bunun için Yunan haricî ticareti daima büyük açık vermiştir. Bu açık senesine göre üç ile altı milyar dramı arasında durur.

Harp dolayısıyla yollar kapandıktan sonra Yunanistan mahsulü yalnız Almanya ve İtalyada mahreç bulmuş ve 1940 senesi ilk nisfında ihracatının yüzde ellisini bu iki memleket çekmiştir.

Yunanistan haricî ticaretteki açığını ecnebi memleketlerde ve bahuşa Amerika müttahid hükümetlerindeki Yunanlılardan ailelerine gelen dövizler, bahri ticaretin gelirleri ve ecnebi seyyahların bıraktıkları paralarla kapatmaktadır.

Yunanistanın geçen umumî harp ile Anadolu macerasının sebep olduğu azim masraflar yüzünden mühim borcu vardır. Memleketin mühim vergi ve resimlerinin bir çoğu dışardan tahsil edilmiştir.

Yunanistanın harice olan borcunun büyük bir kısmı İngiltere bankalarının Yunanistan sanayii için çok yatırımlar sermaye de İngilizlere aittir.

Yunanistanın geçen umumî harp ile Anadolu macerasının sebep olduğu azim masraflar yüzünden mühim borcu vardır. Memleketin mühim vergi ve resimlerinin bir çoğu dışardan tahsil edilmiştir.

Yunanistanın harice olan borcunun büyük bir kısmı İngiltere bankalarının Yunanistan sanayii için çok yatırımlar sermaye de İngilizlere aittir.

Yunanistanın geçen umumî harp ile Anadolu macerasının sebep olduğu azim masraflar yüzünden mühim borcu vardır. Memleketin mühim vergi ve resimlerinin bir çoğu dışardan tahsil edilmiştir.

Yunanistanın harice olan borcunun büyük bir kısmı İngiltere bankalarının Yunanistan sanayii için çok yatırımlar sermaye de İngilizlere aittir.

KUŞ BAKIŞI:

Yunanistanın iktisadî vaziyeti

Balkan memleketlerinin hepsi hububat yetiştirdiği halde Yunanistan, çok dağlık olduğundan, ziraate salih erazisi azdır. Yunanistanın umumî mesahası 129,880 kilometre muarabbıdır. Bunun ancak yüzde on sekizi hububat yetiştirmeye salihdir. Maahaza Yunanistanın yedi milyon iki yüz bin kişi olan umumî nüfusunun yüzde altmış ziraatle yaşamaktadır.

Memleketin ziraate elverişli erazisinin yüzde altmış yedisini alelüm'âm hububat ve bundan ancak yüzde 35 kısmı buğday yetiştirmektedir. Buğday, mısır ve arpa Makedonya ve Tesalya ovalarında yetismektedir.

Ziraate salih eraziden yüzde sekizi teknik işlerde kullanılan ve yağ çıkaran maddeler, yüzde yedi buğbuğ şarap üzümü ve yüzde üç buğbuğ kuru üzümü yetiştirmektedir.

Yunanistanın zeytin ağaçları başlıca Korfo, Girit ve Midilli adalarındadır. Yunanistanın zeytinyağı hasılatının üçte ikisini bu üç ada temin etmektedir.

Şarap üzümü Ege ve Yunan denizi adalarında, Mora yarımadasının garbinde ve Atınanın bulundugu Attika yarımadasında yetismektedir. Başlıca bütün yetişen mntakalar Makedonya ile Tesalyadır.

Tütün ekilen erazi Yunanistanın umumî mesahasının ancak yüzde üç buçuk kısmını kaplamaktadır. Fakat Yunanistanın tütün zeriyağı o kadar mühimdir ki ihracatının yüzde ellisini tütün teşkil etmektedir. Kalan yüzde ellinin yarısını zeytinyağı ve çekirdekli ve çekirdeksiz kuru üzümler teşkil etmektedir.

Yunanistanda hayvanat olarak koyun ve keçi yetiştirilir. Yalnız Makedonya ile Tesalyada büyük boynuzlu hayvan yetiştirilir.

Geçen umumî harptenberi Yunanistan ziraatini ıslah ederek hasılatını iki misline çıkarmış olmakla beraber yerli mahsul memleketin ihsasına kıyafet etmemektedir. Bunun için Yunanistanın başlıca ithalatı buğdaydır. 1938 senesinde 21,573,000 dramhalk buğday ithal etmiştir. Bu sene içinde yerli buğday hasılatı memleketin buğday ihtiyacının üçte ikisini ve mısır beşte dördünü karşılamıştır.

Yunanistanın haricîten ithal ettiği iri hayvanat, balık, piring ve şeker de mühim mikdar teşkil etmektedir.

Yunanistanın sanayii mühimdir. Yüzde yetmiş Atina ve Pirede merkezliktir. Memleketin sanayii eşyasının yüzde yetmiş beşini yerli fabrikalar temin ediyor. Şu kadar var ki Yunanistanın sanayii muhtaç bulunduğu kömür, demir gibi ham maddeleri haricîten temin etmektedir.

Memleketin umumî sathının beşte biri orman olduğu halde kereste ihtiyacını da haricîten temin etmektedir. Pamuk zeriyağı ilerlemiş olmakla beraber mahsul Yunan mensucat sanayiiine kıyafet etmiyor. 1923 senesinde Yunanistanın ziraate salih erazisinin yüzde birini pamuk zeriyağı işgal ediyordu. 1938 de bu mikdar yüzde üçe çıkmıştır.

Yunanistanın bütün, kuru üzüm, şarap, zeytinyağı, diğer meyvalar, deri ve maden cevherleri ihracatının hasılatı hiç bir zaman ithalatı karşılamamıştır. Bunun için Yunan haricî ticareti daima büyük açık vermiştir. Bu açık senesine göre üç ile altı milyar dramı arasında durur.

Harp dolayısıyla yollar kapandıktan sonra Yunanistan mahsulü yalnız Almanya ve İtalyada mahreç bulmuş ve 1940 senesi ilk nisfında ihracatının yüzde ellisini bu iki memleket çekmiştir.

Yunanistan haricî ticaretteki açığını ecnebi memleketlerde ve bahuşa Amerika müttahid hükümetlerindeki Yunanlılardan ailelerine gelen dövizler, bahri ticaretin gelirleri ve ecnebi seyyahların bıraktıkları paralarla kapatmaktadır.

Yunanistanın geçen umumî harp ile Anadolu macerasının sebep olduğu azim masraflar yüzünden mühim borcu vardır. Memleketin mühim vergi ve resimlerinin bir çoğu dışardan tahsil edilmiştir.

Yunanistanın harice olan borcunun büyük bir kısmı İngiltere bankalarının Yunanistan sanayii için çok yatırımlar sermaye de İngilizlere aittir.

Yunanistanın geçen umumî harp ile Anadolu macerasının sebep olduğu azim masraflar yüzünden mühim borcu vardır. Memleketin mühim vergi ve resimlerinin bir çoğu dışardan tahsil edilmiştir.

Yunanistanın harice olan borcunun büyük bir kısmı İngiltere bankalarının Yunanistan sanayii için çok yatırımlar sermaye de İngilizlere aittir.

FRANSIZCA'dan

İKMALE KALAN TALEBELER
İhsan Mütehas, Prof. Fazl ANJEL
Dersanesinde her gün ders alabilirler.
Ücretler uygundur. Bahçekapı Selâmet Hanı.

Yunan kralı Gridi nasıl terketti?

2500 metre irtifada bir dağa çetin bir tırmanma hareketi

Dağ tepesinde geçirilen bir gece — Dağdan iniş ve vapura intizar

Kahire 26 (A.A.) — Reuter: Yunanistandaki İngiliz askeri heyeti gafi general Heywood ve Yunanistandaki İngiliz ataşemiliteri albay Blunt, Girit'in istilası ve Yunan kralı ile Yunan Başvekilinin ve İngiliz elçiliği erkânının, Girit'den mufarakatlarındaki sergüzeşlerini anlatmaktadır. General Heywood ile albay Blunt, Yunan kralı ve refakatindeki zevata muhafızlık vazifesi görmüşlerdir. General Heywood, pazar günü Kahirede yaptığı beyanatta ezcümle demiştir ki:

«20 Mayıs sabahı çok erken şiddetli bombardmanlar olmuş ve sabahın saat sekizinde paraşütçüler inmeğe başlamıştır. Paraşütçülerin gitli halinde Hanyanın cenubu garbi mntakasına inmekte olduklarını gördüm. Cenuba ve cenubu garbiye paraşütçüler ve aynı zamanda nakliye tayyareleri iniyorlardı. Paraşütçüler Hanyanın şimaline de inmişler ve Maleme'de yere inmeye de teşebbüs etmişlerdir. Paraşütçülerin inişi, dört saat devam etmiştir. Paraşütçüler, şehri ve ağaçlıkları mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Paraşütçülerin yere indiği her yerde çarpışmalar vukua gelmiştir.»

Albay Blunt, şu beyanatta bulunmuştur: «Yunan kralı, bir köyde bir evde oturuyordu. Bu ev, bir jandarmanın kütanesi, bir Yunan kütanesi ve Sırbistanın istilasındanberi harp etmekte olan bir yeni Zelânda kütanesi muhafazası altında bulunuyordu. Kral Jorj, kuzeni prens Piyer ve Yunan Başvekil, Alman tayyarelerinin gürültüsü ile uyandılar ve baktıkları için dışarı çıktılar. Bidayette bu,

Kral ile birlikte Girit'ten ayrılan Yunanistandaki İngiliz heyeti reisi general Heywood

şiddetli bir hava hücumu gibi gözüküyordu. Bilâhare, şimalden büyük miktarda tayyarelerin gelmekte olduğunu gördük ve siperlere sığındık. Büyük plânörler, evin üzerinde helezonlar çiziyordu. Bir an sonra garbtan gelen ve üçlü teşekküller halinde çok aşağıdan uçan nakliye tayyarelerini gördük. Müttekebilen, paraşütçüler yere inmeğe başladılar.

Ben, 150 ilâ 200 kişilik bir paraşütçü grubunun indiğini gördüm. Paraşütçülerin bazıları açılmıyor ve paraşütçü bütün hızı ile yere düşüyordu. Her tarafta, tayyarelerin mitralyöz ateşleri, hava dafı bataryalarının mükabelesi ve kitalarımızın silâh sesleri işidiliyordu.

Bir tarassud mevkii teşkil edebileceklerinden hücumu uğrayacağı muhakkak bulunan evi terke karar verdik. Hâdiseler o derece süratle birbirini takib ediyordu ki bir nakil vasıtası bulamadık ve yalnız ellerimizde götürülebileceğimiz eşyayı alarak dağlara doğru hareket ettik.

Başka bir paraşütçü grubunun yolumuz üzerinde yere indiğini gördük. ve çok sıcak bir havada 500 metre yükseklikte çıkmağa mecbur kaldık. Yüzlerce tayyare her istikamette üzerimizde uçmakta olduğu için her 10 metrede bir sığınıyor ve hepimiz yere yatıyorduk. Prens Piyer, tay-

yarelerin çok alçaktan uçtuğunu, o derece alçaktan ki arkadaki topçuların yüzlerinin bile farkedildiğini söylüyordu.

Çıkışı müteakib, bir çoban kulubesine vardık. Burada bir müddet istirahat ettik. Ve oradan Penagya köyüne gittik. Buradan Suda ile telefonla konuşmağa muvaffak oldum. Kralın 23/24 Mayıs gecesi vapurla Giriti terketmesi için tertibat alındı. Bütün seyahat esnasında, herkes çok mükemmel hareket etmiştir. Kral, bu seyahati, sanki bir gezinti mevzuu bahis imiş gibi yapmıştır. İngiliz elçisi sir Michael Palaret ve refikası da bu esnada kralın etrafındaki grupa iltihaka muvaffak olmuştu.

Grupumuz, iki günde 2,500 metre irtifaa kadar yükseldi. Seri ateşli tüfekleri, mühimmatı ve el bombalarını taşıyan Yeni Zelândalılar çok takdir sayan bir tarzda hareket ediyorlardı. Yeni Zelândalılar dağın tepesine kadar enerjilerini kaybetmeden tırmandılar. Geceyi, taştan küçük bir evde geçirdik, gece çok soğuktu. Kral, burada bir İngiliz askerinin tayını yedi. Güç bir inişten sonra, bütün bir gece vadeden geminin gelmesini bekledik.

Girit garnizonunun ve Yunan kitalarının, bilhassa genç askerlerin hattı hareketi tebciile sayandır. Bunlar, kendi mntakalarındaki bütün paraşütçülerini muharebe harici yapmışlardır.

Girit köylüleri, her türlü tüfekle mücehhez mahalli muhafaza kitaları teşkil etmişlerdir. Kral ve maiyeti köylerden geçerken bu muhafız kitaları kim olduğumuzu soruyorlardı..»

General Heywood, başkaca şunları da söylemiştir: «Ele geçirilen Alman esirlerinin ifşa ettiğine göre, Almanlar paraşütçülerin umumî karargâhı olarak, bir Yunan bölüğünün nezareti altında üç bin İtalyan esirinin bulunduğu bir noktayı seçmişlerdir. Paraşütçüler, İtalyanlara verilmek niyetile yedek silâhlar tasılamakta idiler. Alman paraşütçülerini şehrin esas harp sahnesindeki mahpusları da serbes bırakmışlar ve silâhlandırmışlardır. Fakat bu mahpuslar üzerlerinde hâlâ hapisane elbiseleri olduğu halde, kendilerini serbes bırakanlara hücum etmişlerdir.»

KÜÇÜK HABERLER

★ Şhrin muhtelif semtlerinde yapılacak çöp firmı projelerinin Belediyeye fen işleri müdürlüğü tarafından hazırlanmış yazışmalar. Projeler Belediyeye reisiği tarafından kabul edilmiştir. Keşifnameler hazırlandıktan sonra inşaat yakında ihale edilecektir.

★ Emniyet müdürlüğü, şehirde muhtelif kaza ve nahiyelelerdeki komiserler arasında nakil ve tebeddül yapmıştır.

★ İspartakuledeki taş ocaklarında çalışan Sevkî Parlak isiminde biri, bir kayanın barutla patlatılmas esnasında sıçrayan büyük bir taş parçası ile başından ağır surette yaralanmış, mahalli zabıtası tarafından berayı tedavi Şihhat yurduna yatırılmıştır.

★ Geçen sene kabul edilen «Avukatlık kanunu» mucibince bu tabirini yalnız baro mensupları için kullanılması kararlaştırılmış. Buna rağmen on bir kişilerin, telefon rehberlerindeki adreslerinde «Avukat» tabirini kullandıkları görülmüş ve müddelumumilik bu on bir şahıs hakkında tanzim ettiği ilk tahkikat evrakını berayı muhakeme aslye dördüncü ceza mahkemesine vermiştir.

★ Bergamada bulunan otuz sekiz yaşlarında Hüseyin isiminde biri, orada kızkardeşi Hatice ile köylülerden Zekeriyayı öldürmüş, enistesini Mustafa'ya da ağır surette yaralamıştır. Ora müddelumumilik Hüseyinin İstanbul tabbi adlisince müşahade altına alınmasına lüzum gösterdiğinden Hüseyin, dün mahfuzan şehrimize getirilmiş ve tabbi adliye sevkolunarak müşahade altına alınmıştır.

★ Metresi Şükraniya münasebette bulunduğundan Aliy yarıhayan ve Şükrani da öldüren Hızırın muhakemesi dün ikinci ağır ceza mahkemesinde son safhasına gelmiştir. Dünkü celsede Ali, Zehra ve Hanife isimlerinde üç müdafaa şahidi dinlenmiş bunlar, katlin maktul kadına karşı göstermiş olduğu hüsnü muameleyi anlatmışlardır.

Muhakeme; evrakın müddelumumilik tarafından tedkiki için talik edilmiştir.

★ Dün yapılan beledi zabıta kontrolunda sırtta yük taşıyan üç hamalt, caddeleri işgal eden yedi seyyar esnaf, açıkta simit satan üç simitçi cezaaya çarpılmışlar, açıkta satıldığı görülen seksen dokuz simit de imha edilmiştir.

Bundan başka plâkaları mühürsüz otomobil kullanan sekiz, karnesiz çalışan beş şoförle, tramvaylar yürüten inip binen beş kişi cezaaya çarpılmıştır.

★ Belediye kooperatifi tarafından, mahlûf yağlar işi dolayısıyla Vatandaş gazetesi sahibi B. Ahmed Emin Yalman aleyhine açılan davaya dün aslye sekizinci ceza mahkemesinde devam edilecekti. Fakat mahkemece, Şahiye Vekâletine yazılmış olan bir tezkereye cevap gelmediği anlaşıldığından bu hususun müzekkere ile tekdine karar verilerek muhakeme talik olunmuştur.

Bir genç bir kadını tabanca ile yaraladı Cinayete sebep kıskançlıktır. Carih polisler tarafından yakalanmıştır

Dün, akşam üzeri, Beşiktaşta bir kulübede bir cinayet işlenmiştir. Cinayet işlenen kulübe Çırağan caddesinde Setüstü denilen mahalledir. Bu kulübede Müyesser isiminde genç bir kadın oturmaktadır.

Dün Müyesserin kulübesine, otobüs şoförlerinden İzzetle bökrekçi Hüseyin gelmiş, hep birlikte küçük bir eğlenti sofrası tertip edilmiştir. Bu içkili eğlenti bir müddet devam etmiş, fakat bir aralık Hüseyin, ikramların daima İzzete yapıldığından bahisle tarizlerde bulunmuştur. Kadın bu tarizlere tahammül edememiş:

— Eğer fazla söyleyecek olursan buradan çıkıp gidersin!..

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Grönland adası

Son siyasi ve askeri vaziyetler dolayısıyla Grönland'ın adı sık sık geçiyor.

Dünya üzerindeki adaların en büyüğü olan Grönland 60 ile 82 şimal arz dereceleri arasında yayılmıştır. 512,000 mil muarabbıdır. 46740 mil muarabbı Danimarka müstemlekesidir. Adanın büyük bir kısmı şimal kutup dairelerinden daha şimalde kalan buz kitleleri altındadır. Âdetâ tamamen kaplanmış gibidir. Yalnız sahillerde bazı sert kayalar üzerinde cumdüyeler yoktur. Bundan geri kalan kısımları tamamen buz kaplıdır.

Sahil dağlarının yüksekliği 3000 metre derecelerindedir. Her tarafta fiyorlar, koylar görülür.

Bazı seyyahlar adayı bir taraftan bir tarafta geçmek teşebbüsünde bulunmuşlardır. Son senelerde Alman, İngiliz, Amerikalı heyetleri Grönland'ın buzları üzerinde kalmışlardır. Fakat yine de bu ada, arzın en az bilinen parçasıdır.

Danimarka müstemlekesinin haricindeki kısmı hiç bir işe yaramıyan ve insanlara faydası olmayan buzlu

yerlerdir. Adanın şark sahilinde insanların yerleşmesine müsald değildir. Sebabi de, öünden bir soğuk su akıntısı geçmesidir.

Bütün adada ancak 14,300 kişi yaşamaktadır. Bunların ancak 274 ü Danimarkalı, geri kalanı Eskimodur. En kalabalık yeri 900 nüfuslu Sydporen'dir. Ahali sahil boyunca bazı kuytu yerlere dağılmıştır. Beyaz ayı, fok, balina ve balık avile geçinirler. Fok yağı, şimal ördeği tüyleri, deri ve arıyolit madeni ticareti yapılır. Ticaret Danimarka hükümetinin inhisarındadır. Memleket daima sisler içinde. Kış çok sürer ve çok kar yağar. Cenuba doğru hava biraz mülayimleşir.

Grönland «Yeşil memleket» demektir. Bu ismin oraya verilmesine sebep, onuncu asrda gelip sahillerde biraz yeşillik gören Norveçli Eric isimli bir gemicinin böyle bir unvanı münasib görmesidir. Tabiatile, bütün adanın yeşil renkle hiç münasebeti yoktur.

1410 dan sonra adanın Norveçle münasebeti kesildi.

KİRALİK KÖŞK — Heybeliada, İsmetpaşa caddesinde 76 No. lı 13 odalı, bahçeli, sarnıç, ayrıca kuyu, banyo ve elektrikli sühi köşk kiralıktır. Talip olan Heybeliada komisyoncu bay Pananiye müracaat.

SATILIK İKİ KÜÇÜK ARSA —
Göztepe tramvay durağı yakınında
cadde üzerinde iki yolun köşesinde
marca yeni ifraz edilmiş iki küçük
parsel ayrı ayrı satılıktır. Göztepe is-
tasyon caddesi 15/3 e müracaat. — 4

KİRALIK — Mackada Emlâk caddesinde Halil Kâmil apartmanının 7 odalı ve sıcak sulu 8 No. lu dairesi, 20 eşyalarıyla beraber 300 lraya devredilmektedir. Görmek için apartman kapıcısına kiralamak için Ayazpaşada Park otel kapıcısına müracaat.

SATILIK HANE — Üsküdar'da Ayazna mahallesinde Yasdıkcı sokağında 10 numaralı 7 oda bahçe ve kuyusu bulunan ahşap ev satılıktır. İsteyenlerin Yağ İskeleyende Basmacılar ticarethanesine müzacaatları Tel: 2146-

KIRALIK YALI — Dörder odalı, iki
dairrelli, meyva bahçeli, elektrik, ter-
kos. Sıfa suyu ve havası ile meşhur
Yanıköyde 34 No. yalı. İçindekilere
nüracaat. —2

BÜYÜK BİR FIRSAT — Otuz senelik gedikli müşterileri bulunan mühim bir züccaciye mağazası bu kere müccirlerinin askere gitmesiyle boşalmıştır. Marpuççuları Tahtakaleye bağlayan büyük caddede üzerinde 41 numara

Yeni büyük caade üzerinde 41 numara-
lı bu mağaza kiraya verilecektir.
Peştemallik ve saire yoktur. Ayrıca
kiralık bir de büyük depo vardır. Mü-
racaat: İstanbul Ketenciler, Fındık sok-
akı No. 6 Boya mağazası İsmail Ke-
nal.

5 — MÜTEFERRİK

ALMANCA DERSLERİ — Berlinli
bir Alman muallimesi kolay ve seri

şullerle almanca'yı kısa bir zaman-
da öğretmektedir. Bu lisandan ikmale
kalan talebfaki tatil devresinde imti-
nana muvaffak olacak derecede ha-
zırlar. Münferiden veya grup halin-
de talebe kabul eder. Bu talebeyi ey-
fîl sonuna kadar pek ehemmiyetle

ki sonuna kadar pek enven bir ücret
katbik edilecektir. Pazardan maada
her gün saat 3 buçuktan 7 ye kadar
İstiklâl caddesinde 133 numaralı Ha-
sân bey apartman, ikinci merdiven
birinci kağ 6 numaraya müracaat.

FRANSIZCA DERSLERİ — Üniversiteye hazırlık dersleri, ilse ve orta okul dersleri kısa bir zamanda öğretilir. Adres: Kadıköy telgraf servisi Şefi Nuri Meriçe müraaât. — 1

SERMA YE İSTEYEN MESLEK SAHİBİ ŞERİK ARANIYOR — Meslek, ihtisas sahiplerinden işini ilerletmek için sermaye isteyen 30 ilâ 45 yaşında, terciyeli, tahsilli, şerik arıyor. İstenilen sermayenin asgari miktarı bu-

günkü vazifeleri, hal tercümeleri, referanslarının adresleri, ailevi vaziyetleri, fotoğraflarının leffile (Akşamda) R. M. D. rümuzuna yazılması — 1

FRANSIZCA İKMAL YAHUT ÖĞ-

ENME DERSİ — Neticeden emlin olmak için (Çarşıkapı, Hüseyin ağa, Câmî sokak No. 9 da lise fransızca öğretmeni Rasim Özgen'e müracaat. — 6

— 2

Gazetemiz İdarehanesini adres olarak göstermiş olan karilermizden

A. — B. D. — E. K. G. — Radyo
N. S. — MÜ. — S. S. — Aşçı — Araz

Emlâkîsten:

Emlakışten.
Şimdiye kadar Emlakış müessesesi ortaklarından bulunan Recaî Babanı bu kerre şirketle alâkasını kesmiş olduğumuz-
duğunu bildiren bir Emlakış

dan ve badema danı Emliakış
şirketiyle hiçbir gûna alâkası-
nın kalmadığını bildirir ve
muhterem gazetenizle neşrini
rica ederiz.

Eminönü Halkevinden: 2/6/94
 Pazartesi günü saat (18) de Evimizde İngilizce kursuna başlanacağından kayıtlarını yaptırmak isteyenlerin ikiyeş vesika fotoğrafı ile Evimizden müsaade edilmiştir.

KİŞİ

YETE BAŞLIYOR
tinde satılık kıymetli Emlâk -
iradan 4000 liraya kadar küçük
ilen çok kıymetli sayanı dikkat
kiralık villâlar ve yalılar...
ve kira listesini okuyunuz.

adı tutmakl..

HER AKŞAM
BİR YEMEKYemekten sonra dişleri
temizlemek lâzımdır?

Unutmayınız ki:

Yemeksizlikten çürüyen dişlerin
difteri, bademcik, kızamık, enfloen-
za, ve hatta zatürriye yol açtıkları,
iltihab yapan diş etleriyle kökleri-
nde mide humması, apandisit,
nevrasteni, sıtma ve romatizma
yaptığı fennen anlaşılmıştır. Temiz
ağız ve sağlam dişler umumî vücut
sağlığının en birinci şartı olmuştur.
Binaenaleyh dişlerinizi her gün ka-
bil olduğu kadar fazla - lââkal 3
defa - «SANİN» diş macununu fırça-
layarak sıhhatinizi garanti edebilir-
siniz ve etmelisiniz. Bu suretle mik-
ropların imha ederek dişlerinizi ko-
rumuş olursunuz.

Bütün tehlikelere karşı sıhhatinizi korur.
Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

Dişleriniz; en
güzel zinetinizdir

Teshir etmek noktalarından be-
yaz ve sağlam dişler, iki ince diş-
sinden daha kuvvetlidir...
Bu tabii zinetinizi, hergün sabah ve
akşam DENTOL diş macununu kul-
lanarak hüsnü muhafaza ediniz.

Dentol

ZONGULDAK'ta

Ereğli Kömürleri İşletmesi
UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:
SADE YAĞI ALINACAKTIR

İşçi Tabldotlarımız ihtiyacı için 180.000 kilo erimiş sade yağ
mübayaa olunacaktır. Şartname Ankarada Etibank Umum müdür-
lüğünde İstanbulda Etibank bürosunda ve Zonguldak'ta İşletme
Umum Müdürlüğünde görülebilir. Tekliflerin 16 Haziran 1941 tari-
hine kadar Zonguldak İşletme Umum Müdürlüğüne verilmiş olması
lâzımdır.

POKER

Traş bıçakları ile Traş
olmak bir zevktir
Traştan sonra cilde
yanıklık vermez.
Yüzü yumuşatır.
Her yerde ısrarla Poker Traş
bıçaklarını isteyiniz.

T. C. MİLLÎ PİYANGO İDARESİ 1940 Takvim yılı Bilânçosu

AKTİF
Kasa mevcudu
Bankalardaki mevcudat

T. C. M. Bankası Ankara şubesinde (1503)	245.504,29
" " " " (1503 A)	707.050,72
T. C. Ziraat Bankası Ankara şubesinde (4008)	35.937,21
" " " İzmir şubesinde	91.509,91
T. Ticaret bankası İstanbul şubesinde	275.366,19

Carî hesaplar:

T. C. Ziraat bankası şube ve ajanları	1.238.487,10
P. T. T. Biriktirme ve yardım sandığı	139.781,32
Bürolarımız	162.208,91
Giselerimiz	16.671,26
Ankara bayileri	23.743,76

Bloke edilen ikramiyeler karşılığı

3670 numaralı kanunun 7 inci maddesi mu- cibince T. C. Merkez bankasına bloke edilen ikramiyeler karşılığı bakiyesi	1.031.271,50
I-4 üncü tertip ikramiyeleri karşılığı bakiyesi	1.966.218,00
Fevkalâde çekilişler bakiyesi	2.997.489,50

Muhtelif borçlular:

Banka teminatı mukabilinde bilet satışı
Transitvar hesaplar:

Nazım hesaplar

41.491,73
1.255.518,78

103.764,15

Yekûn 7.453.553,42

PASİF
Sermaye
Bankalar:

Ziraat bankası Ankara şubesi (4004)
Ödenecek ikramiyeler karşılığı:

I-4. üncü tertipler bakiyesi	1.031.271,50
Fevkalâde çekilişleri bakiyesi	1.966.218,00

Muhtelif alacaklılar:

Bayilerin alacakları	22.723,89
Müteferrik alacaklılar	5,54

Transitvar hesaplar:

Nazım hesaplar

1940 Safi kârı

3670 numaralı kanunun II. inci maddesi mucibince Millî Müdafaa Vekâleti hava kısımlı bütçesinin levazım ve teçhizatı harbiye faslına tahsisat kaydolunmak üzere hazineye verilen	2.620.312,29

1940 Takvim yılı kâr ve zarar hesabı

BORÇ
Ödenen ikramiyeler:

I-4. üncü tertipler	3.132.886,50
Fevkalâde çekilişler	1.986.367,75

Ödenen komisyonlar:

Bayilere ödenen komisyonlar:	
I-4. üncü tertipler için	468.216,64
Fevkalâde çekilişler için	198.844,96
Ziraat bankası ve P. T. T. ye verilen satış komisyonları:	
I-4. üncü tertipler	30.788,66
Fevkalâde çekilişler	17.728,06

İdarenin umumî masrafları:

Maas, ücret ve yevmiyeler	57.964,21
sair idare masrafları	129.365,48

Satış giseleri idare masrafları:

1940 senesi safi kârı

ALACAK
Bilet satışı:

I-4. üncü tertiplerde satılan	5.214.786,75
Fevkalâde çekilişlerde satılan	3.347.897,50

Müteferrik kârlar

Giseler hasılatı	23.339,88
Bir sene zarfında talep edilmemişinden dolayı 3670 numaralı kanunun 10 uncu maddesi mucibince irada alınan ikramiyeler	23.597,86
	43.270,00

15.417,44

2.620.312,29

Yekûn 8.657.891,99

187.329,69

8.657.891,99

İstanbul Kadastro Hâkimliğin-
den: 941/287

Kumkapıda Muhsine hatun mahal-
lesi Cemre sokak 11 No. da sakin An-
nik Avagim vekill avukat İbrahim İz-
zet tarafından Agop Annik aleyhine
açtığı tashihi kayıt davası üzerine
müddelaleyle Annik'in gösterilen İka-
metgâhta bulunmadığından evvelce
ilânı tebligat ıcrası karargir olmuş ve
tayan kılınan yevmi muhakemede İs-
batı vücut etmediğinden hakkında
giyap kararı verilmiş ve emri muha-
keme 26/6/941 perşembe gününe talik
kılınmıştır. İşbu giyap kararının ilân-
nen yapılması tekkarrür ettiğinden ta-
rihi ilândan itibaren beş gün zarfın-
da itiraz ve yevmi muhakemede bizzat
veya bir vekil gönderilmediği takdirde
badema mahkemeye kabul edilmeye-
rek muhakemeye giyaben devam edi-
leceği ilândır. (5227)

RİDA
DİŞ SUYU

Dişlerinizi muhafaza etmek isterse-
niz, sabah ve gece yatarken R İ D A
diş suyu mahallülü ile dişlerinizi fırça-
layınız, akabinde gargarasını yapınız.

Depo muhasebesini iyi bilen ve
askerlikle alakası olmayan bir

Memur Aranıyor

Posta kutusu 577 İstanbul

ZAYİ — 33 F. Al. 86, T. 2, B. 5 ten
almış olduğum 17/11/934 tarihli terhis
tezkeremi kaybettim. Yenisini alaca-
ğumdan eskisinin hükmü olmadığını
ilân ederim.
Rizenin Saray köyünden Salih oğlu
Tahsin Günaydın 327

ZAYİ — İstanbul Deniz ticareti Li-
man reisliğinden almış olduğum 1658
numaralı reis şahadetnamesini kay-
bettim. Yenisini alacağumdan eskisi-
nin hükmü yoktur.
Ayakapı meydanında Vangel apar-
tmanı 3 üncü kat Abdürrahman
Kalkavan.

PARA
HAYAT YARISININ
DİREKSİYONUDUR

**İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA
İKRAMİYELİ HESAP AÇAR**

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları

1941 ikramiye plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs,
1 Ağustos, 3 İkinciteğin
tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet 2000 Liralık	= 2000.- Lira
3 " 1000 "	= 3000.- "
2 " 750 "	= 1500.- "
4 " 500 "	= 2000.- "
8 " 250 "	= 2000.- "
35 " 100 "	= 3500.- "
80 " 50 "	= 4000.- "
300 " 20 "	= 6000.- "

Doktor Aranıyor

Nişantaş Sıhhat Yurdu için bir
doktor aranıyor. Bilhassa cerra-
hîde çalışanlar tercih edilir. Ni-
şantaş Sıhhat Yurduna müracaat.

Maarif Vekilliginden:

3803 sayılı kanuna tevfiikan Ankara Hasanoğlu köyünde açılan köy
enstitüsü için yaptırılacak binaların vaziyet plânlarıyla avan projelerinin
hazırlanması ve birincilik kazanacak mimarın detay resimlerini yapması
iş 23 Mayıs 1941 tarihinden 3 Temmuz 1941 tarihine kadar devam etmek
üzere memleket mimarları arasında müsabakaya konulmuştur.

Müsabaka şartnamesi Maarif Vekilligi ilk tedrisat umum müdürlüğün-
den alınacaktır. Bu şartnamenin Maarif Vekilligi tebliğler dergisinin «121»
numaralı sayısında neşredileceği ilân olunur. (2817) (3973)

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinden:

Pembe renkli devlet kinini komprimelerinin ahvalı hazırda dolayısıyla
beyaz renkte olarak aynı evsafa ve aynı anbalaj derununda ve beher kilo-
sunun 63 lira 75 kuruşa ve dört gram kinini ihtiva eden 16 komprimelik
beher kutunun da perakende olarak 27,5 kuruşa piyasaya çıkarıldığı ve elde
mevcut pembe kininlerin mevcudu bitince bu yeni beyaz komprime kinin-
lerin satışına başlanacağı ilân olunur. (3991)

USTABAŞI ARANIYOR

Ofisimize ait İskenderun tenek Fabrikasında çalışmak üzere bir
usta başıya ihtiyaç vardır. Ücreti yüz liradır. Taliplerin vesikalarile
acele Galatada Kozluca hanında Petrol Ofisi umum müdürlüğüne
müracaatları.

Tam vaktinde tiyatroya
gelmiyen içeri giremez.

Vapur saatine yetişemiyen
vapuru kaçırmaz.

Vaktinde okumayan
cahil kalır!

Gençlikle para biriktirmen
ihtiyarlıkta aç kalır!

FAKAT, bir MİLLÎ PİYANGO
terfihin birinci çekilişini kaçırarak
kimse o terfin diğer iki

çekilişinden mahrum kalmaz
ikinci çekilişte alacağı bir
biletle de terfide devam edebilir.